

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД

Година XVIII – Број 17 .

Четвртак, 04. новембар 2010.године
Н О В И Г Р А Д

Страна: 1.

АКТ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

123/

На основу члана 30. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Српске" број 101/04, 42/05 и 118/05), члана 33. Статута општине Нови Град ("Службени гласник општине Нови Град" број 11/05 и 2/08) и члана 115. и 121. Пословника Скупштине општине Нови Град ("Службени гласник општине Нови Град" број 18/05 и 2/06), Скупштина општине Нови Град, на 20. редовној сједници одржаној дана 28.10.2010. године, донијела је

З А К Љ У Ч А К

1. Скупштина општине усваја документ „Омладинска политика општине Нови Град за период 2010 – 2015.година“.
2. Закључак ступа на снагу даном доношења.

Број: 02-022-149 /10
Датум: 28.10.2010.године
Нови Град

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ
Љиљана Јанковић, дипл.правник,с.р.

**Омладинска политика општине Нови Град
за период 2010. – 2015. година**

У В О Д

У складу са Законом о омладинском организовању Републике Српске ("Службени гласник РС", бр. 98/04), Омладинска политика представља најважнији стратешки документ за младе који друштвена заједница преузима у циљу побољшања статуса и положаја младих у Републици Српској, као и рјешавање проблема омладине.

Народна скупштина Републике Српске, на 36. сједници, одржаној 15. јуна 2006. године, донијела је Закључак којим се усваја Омладинска политика Републике Српске за период 2006.-2010. година.

Омладинском политиком Републике Српске уређују се основни циљеви, правци развоја и задаци у омладинском сектору, као што су: васпитање младих, његовање моралних, естетских, културних и спортских вриједности, развијање физичких и духовних вриједности личности, свијест о хуманистичким вриједностима, о личној и друштвеној одговорности, социјалној здравственој заштити, запошљавању, екологији и сл.

У складу са Законом о омладинском организовању Републике Српске, а с циљем унапређења и побољшања положаја младих, све општине у Републици Српској, имају обавезу израде и усвајања локалних стратешких докумената за младе, чиме би се успоставио системски и уређен однос између младих и омладинских организација, са једне стране, и општине са друге стране.

Тачно је да локална власт није надлежна за сва питања која се тичу младих и омладинске политике, али је њена улога прије свега да процјени потребе и положај младих, те да води процес рјешавања проблема младих. Најкраће речено, локална политика према младима и јесте системски уређен однос како се једна општина брине о њима. Најлошија политика јесте управо она, када локална политика према младима уопште не постоји, тј., када нико није одговоран за њихову будућност и када су они, дословно, препуштени сами себи и улици.

ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

Република Српска обезбјеђује и уређује бригу о дјечи и омладини. Ово је одређено Уставом републике Српске (Амандман XXXII став 1. тачка 12. Устава Републике Српске).

Законски основ за доношење документа Омладинске политике града или општине налази се у Закону о омладинском организовању Републике Српске. Чланови 11. и 12. овог Закона гласе:

Члан 11.

"Брига о омладини је од општег интереса за Републику.

Општи интерес, из претходног става овог члана, остварују се уређивањем и стварањем услова за омладинско организовање и бригу о омладини.

Општи интерес остварује се доношењем и реализацијом утврђеног документа омладинске политике на републичком, градском и општинском нивоу."

Члан 12.

"Омладинском политиком, из претходног члана, уређују се основни циљеви, правци развоја и задаци у омладинском сектору, као што су питања: васпитања младих, његовање моралних, естетских, културних и спортских вриједности, развијање физичких и духовних вриједности личности, свијест о хуманистичким вриједностима,

личној и друштвеној одговорности, социјално-здравственој заштити, запошљавању, екологији о др."

Омладинска политика, без обзира на ком нивоу власти се дефинише и доноси, подразумејева стратегију која младима помаже у рјешавању њихових проблема и даје им могућности већег утицаја на друштво било појединачно или колективно.

Европски омладински форум (European Youth Forum) је, у својој Резолуцији о Европској омладинској политици усвојеној од стране Извршног комитета (април 1998., Вилниус, Литванија), Европску омладинску политику одредио као међусекторску, интегрисану политику усмјерену ка младима, са младима и која полази од потреба младих људи. Циљ јој је да побољша и унаприједи животне услове и учешће младих људи, укључујући читав низ социјалних, културних и политичких питања који утичу на њих и друге групе у друштву¹.

International Council on National Youth Policy (ICNYP), међународна организација основана од стране УН стручњака на пољу омладинске политике широм свијета, у својим документима омладинску политику дефинише на слиједећи начин: "омладинска политика" подразумејева политику која је предложена од стране владе у сарадњи са омладинским организацијама и која је усвојена од стране парламента или министарског савјета или шефа државе, и која јасно одређује положај и улогу младих у друштву, али и одговорност друштва и јавних институција према младима². Саставни дио омладинске политике, акциони план, према ICNYP-у, је детаљан операциони план који одређује постепене имплементационе фазе омладинске политике, надлежне институције и временски оквир а који је усвојен од стране владе, у сарадњи са омладинским организацијама.

Закон о Омладинском организовању Републике Српске прописује доношење омладинске политике на нивоу града/општине, **члан 15**:

"Средњорочни и краткорочни план омладинске политике доноси за подручје града или општине, скупштине града или општине на приједлог надлежне комисије за младе, уз учешће омладинског савјета општине или града.

План омладинске политике из става 1. овог члана, мора бити у складу са Омладинском политиком Републике Српске (средњорочни и краткорочни период)".

ОПШТИ ПОДАЦИ О МЛАДИМА

У свијету постоје различита схватања у вези распона старосне доби младих. Поједине свијетске организације као што су Свијетска банка и Уједињене нације (УН) у младе убрајају лица која имају између 15 и 24 године.

Међутим, општеприхваћено тумачење старосне доби младих код нас је као и у већини европских земаља, односно то су лица од 16 до 30 година старости. Према Закону о омладинском организовању РС, "омладину и младе" чине лица од 16 до навршених 30 година (члан 2, став 1 овог Закона).

У БиХ је, према посљедњим процјенама, таквих особа око 800 000 што представља нешто више од 20% укупне популације у БиХ. У Републици Српској је процјена да је скоро свака четврта особа млада, односно да око 23% становништва чине млади људи.

Оно што је забрињавајуће налази се у чињеници да је старење становништва основни демографски тренд присутан у посљедњим годинама, што ће на крају

---

¹ European Youth Forum, **Resolution on European Youth Policy**, Adopted by the Executive Committee, 3-5 April 1998, Vilnius, Lithuania

² www.icnyp.net

резултирати смањењем броја дјече и младих, а на крају и смањењем укупног броја становника.

Млади до навршене 18. године имају сву заштиту и бенефиције које друштво даје дјечи, а након што постану пунољетни они се морају носити и са свим обавезама и одговорностима као и одрасли људи. Тај процес често зна у почетку бити мукотрпан и тежак и неријетка је појава да се велики број младих људи најчешће не снађе у почетном периоду пунољетства. Међутим, велику одговорност у постављању младих на ноге има друштво, односно држава преко својих механизма.

Колико се у томе успијева, могу нам рећи статистички подаци, јер:

- двије трећине младих жели напустити РС;
- свака пета млада особа не уписује средњу школу;
- 36% младих никада није путовали у другу земљу;
- 47% младих не жели започети властити бизнис;
- само 27% младих има прикључак на интернет, а 50% младих у РС га уопште и не користи;
- 40% младих пуши;
- 47% младих се не бави никаквим рекреативним активностима;
- само 5% студената у РС има стипендију.

У степену коришћења савремених технологија, истраживања показују да се 36,7% младих користи рачунаром. Међутим, тек 15,4% њих има властити рачунар. Млади који се не користе рачунаром, као један од најважнијих разлога за то наводе недостатак средстава (85,7%).

Породица која представља стуб стабилне личности почиње да се маргинализује. Граница доби у којој се ступа у брак помјера се навише, посебно код младића. Истраживања показују да 45% младих нису ступили у брачну заједницу. За јаснију слику, у браку је само 28% оних млађих од 19 година. Према подацима, око 8,4 брачних парова има дјецу, а од тога највећи број има само једно дијете. Планирање потомства након 25. године живота је у складу са трендом све каснијег склапања брака, тако да 55,6% испитаника планира дјецу тек након 25. године. Млади у највећем броју (59,7%) живе са родитељима или са родбином. Приближно, тек сваки 10. млади човјек старији од 19 година живи самостално. Немогућност рјешавања стамбеног проблема једно је од највећих разлога за одлазак младих из Републике Српске и БиХ.

Сва истраживања о положају младих у друштву, као и приједлог мјера и активности у циљу његовог побољшавања, реализују се кроз наведене области: запошљавање, образовање, здравље, слободно вријеме, социјални положај, култура, стамбени положај, мобилност и учешће младих у друштву.

ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД

Начелник општине Нови Град је у јануару 2009. године формирао Савјетодавни одбор младих (СОМ) који је у наредна два мјесеца радио на припреми израде стратешког оквира за младе. Као резултат тога предложено је да се донесе формална одлука о приступању изради локалне омладинске политике и контактиране су међународне организације које могу пружити стручну помоћ при изради овог документа.

Скупштина општине Нови Град је на својој 5. сједници одржаној 09.04.2009. године усвојила Одлуку о приступању изради омладинске политике општине Нови Град за период 2010-2012. године, а у мају 2009. је потписан Меморандум о сарадњи између Општине Нови Град и Њемачког друштва за техничку сарадњу (ГТЗ) које ће бити извођач истраживања међу младима и стручни консултант при изради стратешког документа.

Због усклађивања са законским нормама дефинисанима у Закону о омладинском организовању РС и са Омладинском политиком Републике Српске за период 2010-2015. г., приједлог је да се Омладинска политика општине Нови Град умјесто за период 2010-2012. г. дефинише за период 2010-2015. г. јер се тим обухваћа средњорочни период, односно период од пет година како то налаже Закон.

Након извршених припрема кренуло се у истраживање под називом "Проблеми и потребе младих општине Нови Град" које је рађено током јула и августа 2009. године а којим је методом случајног узорка обухваћено 185 младих људи узраста од 16 до 29 година. Истраживање је припремио и реализовао ГТЗ уз помоћ Савјетодавног одбора младих Начелника општине Нови Град и локалних омладинских организација ОЦКИ, Вест Поинт и МОНО. Обуку анкетара за истраживање урадио је такође ГТЗ.

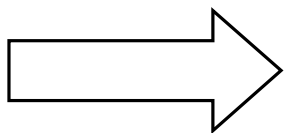
Анализа резултата добијених овим истраживањем, коју је ГТЗ испоручио у октобру 2009. г., показала је проблеме и потребе омладинске популације у општини Нови Град. У овој стручно урађеној анализи дате су и препоруке локалној власти како би се што квалитетније урадио стратешки документ за младе. Исто тако, анализом су препоручене области у којима је потребно дефинисати мјере и акције и те области су сљедеће: образовање младих, запошљавање младих, социјални положај младих, стамбена политика за младе, здравствена заштита младих, партиципација младих, мобилност и слободно вријеме младих.

Рјешењем Начелника општине Нови Град од 08.12.2009. г. именују се радне групе у овим областима, које су састављене од стручних сарадника и радника из тих области, представника институција, омладинских, спортских и других организација које дјелују у тим областима. Радне групе су имале четири или пет чланова и њихов задатак је био да, након обуке коју су извршили представници ГТЗ-а, израде акционе планове из области коју обрађују и који садрже конкретне програме и мјере, институције одговорне за имплементацију мјера, временске рокове реализације са неопходним финансијским средствима.

Током јануара 2010. године, након појединачних засједања радних група, пристизали су акциони планови по областима који су уврштавани у први нацрт радне верзије омладинске политике. Након израде нацрта радне верзије овог документа, у фебруару је он послан на разматрање омладинским организацијама и другим невладиним организацијама које раде са младима на подручју наше општине, како би се добила њихова мишљења и приједлози у вези мјера и активности дефинисаних у документу. Такође је добијено и стручно мишљење од стране ГТЗ-а и Омладинског савјета Републике Српске (ОСРС) и на основу њих је израђена радна верзија документа која је упућена Начелнику општине и Одбору за питања младих СО Нови Град, који су га као предлагачи даље упутили у процедуру јавне расправе и усвајања на сједници Скупштине општине.

Омладинска политика општине Нови Град је стратешки документ, односно план дјеловања локалне власти у наредном средњорочном периоду, како би се на систематичан начин реализовао низ активности које доприносе унапријеђењу положаја и побољшању квалитета живота и рада младих на подручју општине Нови Град. Омладинска политика, као таква, доприноси сузбијању постојећих проблема и порока у омладинској популацији, а који представљају свеprisутну пријетњу друштвеној заједници у којој се ти млади налазе. С друге стране, омладинском политиком се дефинишу мјере и активности којима се унапријеђује образовање младих што доприноси њиховом лакшем и бржем запошљавању, развија се систем квалитетнијег трошења времена младих што доводи до превенције друштвено штетних појава у омладинској популацији, и др.

Омладинска политика је законска обавеза, али је и највјернији израз бриге за младе људе у једној локалној заједници.

**Анализа
стања**

Анализа стања

На бази истраживања које је у јулу и августу 2009. г. урађено на подручју општине Нови Град даће се преглед добијених резултата који дају одраз стања у којем се налази омладинска популација наше општине.

Са друге стране, ради вјеродостојности анализе али и ради упоређивања података, дати су и подаци о стању младих у Републици Српској и БиХ. Ти подаци су преузети из нацрта документа Омладинска политика РС за период 2010-2015. г.

Како се мјере омладинске политике дају искључиво по већ наведеним областима, ради прегледности и повезивања и података у документу, и анализа ће бити представљена по областима, како их је стручни тим ГТЗ-а образложио. У оквиру анализе, кроз области су дефинисане поруке базиране на израженим проблемима и према којима треба усмјерити напоре и активности како би се они превазишли. То значи да у овом документу треба дефинисати стратешке циљеве и послије их разрадити акционим планом, тако да се њиховим остваривањем рјешавају уочени проблеми.

У Републици Српској, поред Министарства породице, омладине и спорта, чије су активности на институционалан и законски начин усмјерене на побољшање положаја младих у Републици Српској, постоји читав низ тијела и докумената из области омладинског организовања, омладинског рада, дјеловања и активности, и то:

- Одбор за младе у Народној скупштини Републике Српске, који чине представници омладинских организација Републике Српске, млади посланици и представници Омладинског савјета Републике Српске, а који је иницијатор великог броја активности;
- Омладински савјет Републике Српске, као кровна омладинска организација у Републици Српској;
- Комисије за младе у скупштинама општина, чији је рад усмјерен на унапређење омладинске политике на локалном нивоу;
- Омладинско представничко тијело из Републике Српске, интегрисано у рад Комисије за координацију питања младих на нивоу БиХ;
- Преко 200 омладинских организација, који су путем својих кровних организација умрежене у Омладински савјет Републике Српске;
- Закон о омладинском организовању, који се у Републици Српској примјењује од 2004. године;
- Документ Омладинска политика Републике Српске 2006-2010. године;
- Управљачки комитет за омладину Републике Српске, мултисекторално консултативно тијело, у чијем раду учествују представници свих министарстава, а чији је основни задатак координација активности у имплементацији омладинске политике.

Младима је неопходна подршка, јер није ријеч о само о њиховом бољем животу, већ и о будућности земље. Системска, организована и стална подршка младима значи квалитетну будућност Републике Српске, њен даљи економски развој, повећање наталитета и стварање услова за бољи живот младих. У том смјеру, неопходно је реализовати друштвене мјере у свим областима (мобилност, образовање, информисање младих, стамбена и социјална политика за младе, слободно вријеме младих итд.) које су важне за здрав развој младих и њихово активно учешће у друштву. Пружање подршке по овако јасно зацртаним активностима мора се одвијати у складу са законом, прописима и пратећим стратешким документом, и мора бити подложно праћењу, вредновању и унапређивању.

Нови Град је средина у којој постоји потенцијал у омладинском сектору, нарочито због постојања:

- 5 омладинских организација на подручју општине;
- Савјетодавног одбора младих Начелника општине (СОМ);
- Одбора за питања младих при Скупштини општине;
- Буџетске линије за младе;
- 2 представника у скупштини Омладинског савјета РС (ОСРС);
- Инфо канцеларије за младе;
- 2 млада одборника у Скупштини општине;
- Око 20 спортских клубова на подручју општине;
- 2 средње и 4 основне школе (свака са по неколико подручних школа) у којима дјелују савјети ученика;
- Општински штаб за борбу против наркоманије.

Поред наведеног, у Новом Граду егзистирају јавне установе и институције које могу дати свој допринос у рјешавању проблема и потреба младих. Оне су сљедеће:

- Завод за запошљавање РС;
- Центар за социјални рад;
- Културно – образовни центар (КОЦ);
- Дом здравља;
- МУП РС, Полицијска станица Нови Град;
- Народна библиотека;
- Радио Нови Град;
- Агенција за развој општине.

Као примарна институција која има законску обавезу да помогне младима, издваја се Општина Нови Град, која је на себе преузела израду и реализацију Омладинске политике општине Нови Град.

ОБРАЗОВАЊЕ

Образовање видимо као цијеложивотни процес чија је основна улога да кроз своје различите облике омогући младима да остваре и развијају своје потенцијале унапређујући тако сопствени квалитет живота и тим доприносећи развоју и унапређењу квалитета уже и шире друштвене заједнице у којој живе.

Образовање можемо посматрати као цјелину коју чине три области: формално образовање, неформално образовање и животно (информално) образовање. Формално образовање је хијерархијски уређен, временски степенан систем који се спроводи у основним, средњошколским и високошколским институцијама. Неформално образовање је као организована образовна активност ван формалног система које спроводе различите институције, организације, удружења, клубови, групе, и то кроз различите облике (семинари, тренинзи, радионице). Животно (информално) образовање је процес гдје појединац стиче знања, вјештине, ставове, вриједности из свакодневног искуства од породице, вршњачке групе, медија и других чинилаца.

Основни проблем неформалног образовања младих је што у друштву није довољно признато и то представља извор осталих проблема.

Прва од карактеристика младих у Новом Граду, која је добијена анализом резултата истраживања, је да су млади са **нижим степеном образовања једна од критичних група младих с обзиром да је њихово образовање основни фактор који условљава лош положај на тржишту рада.**

Резултати који поткрепљују ову констатацију су сљедећи:

- 43% особа у доби од 15 до 29 година остаје на нивоу трогодишњег средњег образовања или нижег што их доводи у незавидан положај на тржишту рада;
- 28% младих у доби од 18 до 24 године остало је на нивоу трогодишњег средњег образовања³. Са овако високим постотцима прекидања образовања БиХ је, укључујући и општину Нови Град, далеко изнад западних комшија Хрватске и Словеније;
- Разлика између студената и ђака младића и дјевојака који су највише завршили средње трогодишње образовање је 18% у корист младића;
- Са 62% младих у доби између 20 и 24 године, који су комплетирали барем четворогодишњу средњу школу, општина Нови Град је испод нивоа осталих мањих градова као и БХ нивоу (68%);
- Разлика између младића и дјевојака у постотку комплетирања четворогодишње средње школе је 20% у корист дјевојака;
- Млади са завршеним средњим стручним образовањем, али и они који похађају то образовање, у највећој мјери не вјерују да ће им то образовање омогућити запослење у струци.

Табела 1 – Ниво образовања младих који су завршили или прекинули образовање

% младих између 15 и 29 година који су завршили или прекинули образовање

	БиХ	Мањи БХ градови	Већи БХ градови	Нови Град
Незавршена основна школа	2%	2%	0%	1%
Завршена основна школа	7%	7%	3%	7%
Средња стручна школа - трогодишња	40%	40%	38%	35%
Средња школа - четворогодишња	40%	39%	50%	35%
Виша школа	4%	4%	1%	6%
Факултет – друштвене и хуманистичке науке	5%	6%	5%	12%
Факултет – природне и техничке науке	1%	1%	2%	4%
Магистериј или докторат	1%	0%	1%	0%

Извори: ГТЗ истраживање положаја младих у БиХ (2008)

Друга карактеристика у вези са образовањем младих у Новом Граду поручује да **приоритет политике у образовању треба бити повећање нивоа образовања младих, те развој омладинског предузетништва, с циљем обезбјеђивања образоване и високо конкурентне радне снаге.**

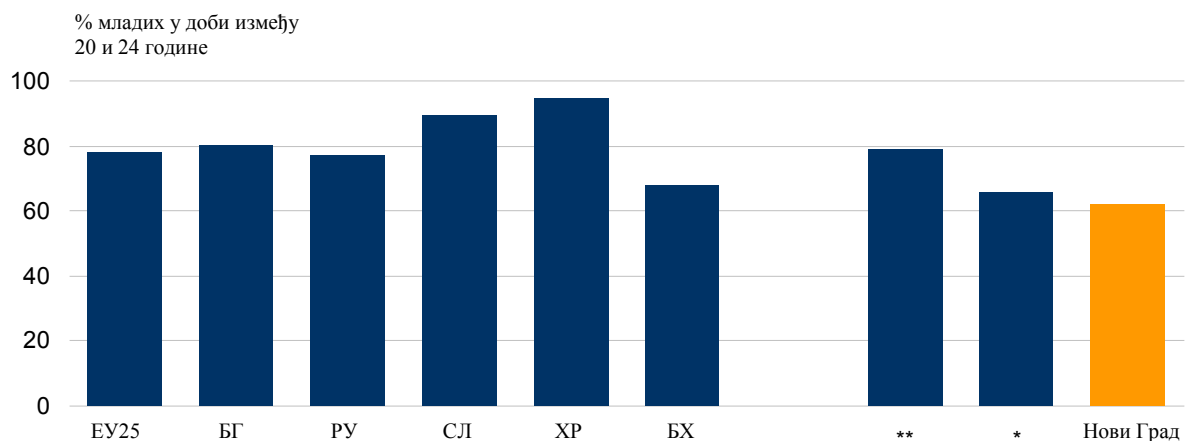
У прилог овој поруци иду сљедећи подаци:

- 7% младих општине Нови Град од 15 до 29 година остало је на нивоу основног образовања;
- 35% младих општине Нови Град од 15 до 29 година остало је на нивоу трогодишњег средњег образовања;
- 16% младих који су учествовали у истраживању завршило је неку високообразовну институцију;
- 37% младих уписано је на факултете са четворогодишњим или дужим програмом;
- Знатно је већи удио дјевојака него младића уписаних на високо образовање;

³ Један од најважнијих индикатора за праћење образовања младих јесте постотак оних који прерано напуштају образовање. Овај индикатор мјерен је као постотак особа у доби између 18 и 24 године који су највише завршили средње трогодишње образовање и нису наставили образовање нити похађали неки тренинг или други облик образовног процеса у протеклих 12 мјесеци.

- Као главни разлог за прекидање образовања већина младих наводи финансијске проблеме. Свака друга особа која је напустила образовање урадила је то због финансијских разлога;
- 19% младића напустило је образовање јер је пронашло запослење;
- Веома је забрињавајући податак да је чак 21% младих прекинуло школовање "јер у томе није видјело неки смисао" што указује на веома низак квалитет задовољства младих људи са образовањем код нас;
- Мање од 8% младих који су учествовали у анкетирању примају стипендије од стране општине, ентитета или фирми;
- 47% младих општине Нови Град напустило би земљу због студија;
- Само 5% младих похађало је неки пословни семинар;
- Свака друга млада особа вољна је покренути властити бизнис, али само ријетки (4%) имају основне предуслове за то.
- Преко 60% младих општине Нови Град никада није похађало неки облик обуке који није у програму редовног образовања и 60% младих у будућности жели похађати неки облик обуке у оквиру неформалног образовања.

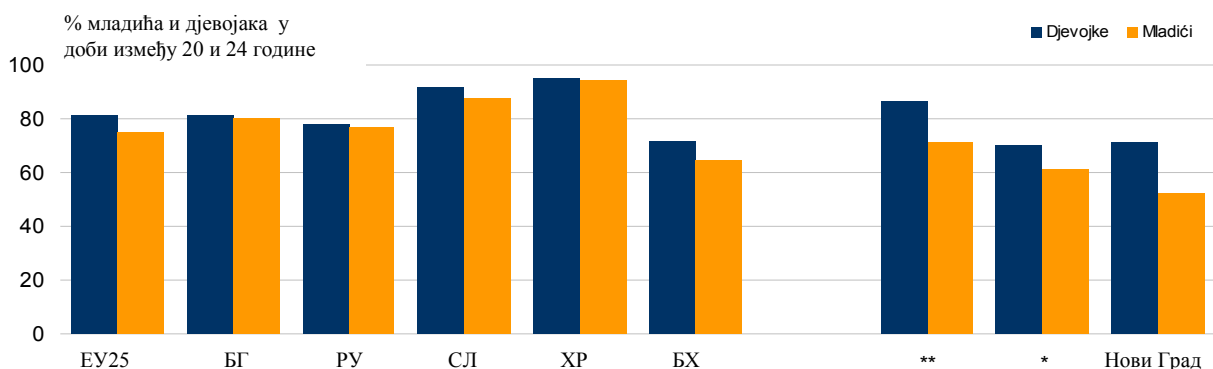
Графикон 1 – Укупан удио младих у доби између 20 и 24 године који су комплетирали четворогодишњу средњу школу или више образовање

Извори: Еуростат (2006), ГТЗ истраживање положаја младих у БиХ (2008)

* Мањи БХ градови
** Већи БХ градови

Графикон 2 – Стопа дјевојака и младића у доби између 20 и 24 године који су комплетирали барем четворогодишњу средњу школу

Извори: Еуростат (2006), ГТЗ истраживање положаја младих у БиХ (2008)

* Мањи БХ градови
** Већи БХ градови

Једна од порука добијених ГТЗ анализом односи се на модернизацију и развијање професионалне праксе и практичне наставе, како у средњим школама и образовним институцијама, тако и у предузећима/приватним фирмама јер је то суштински важно за припрему младих за тржиште рада.

У прилог овој поруци говоре слиједећи подаци:

- Више од 50% младих у посљедње три седмице није похађало неки облик практичне наставе;
- 26% младих сматра да је потребно побољшати практичну наставу;
- 15% младих није задовољно техничком опремљеношћу школа.

Овој тези могуће је додати и слиједеће аргументе који се заправо односе на тврдњу да неусклађеност образовања са потребама на тржишту рада велики број младих доводи у неравноправан положај:

- Само 18% младих сматра да ће им образовање које су стекли омогућити "у великој мјери" запошљавање у будућности. Младићи су оптимистичнији у погледу да ће им образовање "у великој мјери" обезбједити запошљавање у струци;
- Само 38% младих ради послове за које су се школовали;
- Млади општине Нови Град сматрају да на пољу формалног образовања у највећој мјери треба измјенити наставне планове и програме (28%), затим побољшати практичну наставу (26%).

Табела 2 – Који су разлози зашто нисте наставили школовање?

% младих између 15 и 29 година који су прекинули или завршили школовање

Број испитаника	БиХ	Мањи БХ градови	Већи БХ градови	Нови Град
Због финансијских разлога	43%	42%	32%	50%
Нисам видио/ла у томе неки смисао	26%	29%	25%	21%
Пронашао сам стално запослење	14%	13%	24%	15%
Због обавеза у вези пољопривредних послова код куће	14%	15%	19%	1%
Због обавеза у кући (кућански послови)	4%	4%	7%	6%
Формирао/ла породицу	3%	3%	2%	6%
Нешто друго	5%	5%	3%	2%

Извори: ГТЗ истраживање положаја младих у БиХ (2008)

ЗАПОШЉАВАЊЕ

Примјетно је да актуелни трендови у Европи и земљама у окружењу, у погледу тржишта рада подразумевају константне промјене не само у економској политици већ и у политикама које се односе на рад и запошљавање, те утичу на укупан економски развој. Модеран економски систем, спреман да постане дио европских токова мора бити у стању да одговори свим изазовима савременог тржишта, а подразумева значајне промјене и прилагођавања на тржишту рада као једног од најважнијих фактора развоја.

Званичне статистике показују да од укупног броја регистроване незапослене радне снаге, млади од 15 до 30 година чине 27,8% незапослених. Посебан проблем представља чињеница да је младима у Републици Српској све теже да осигурају запослење у формалном сектору.

Кључне чињенице о младима на тржишту рада у Републици Српској⁴:

- према међународним стандардима, млади су лица од 15 до 24 године старости (око 18% популације у Републици Српској);
- лица до 30 година, која према Закону о омладинском организовању дефинишу младе, чине око 23% популације;
- стопа незапосленост младих (15-24 године) је 38,7% (АРС 2008);
- на евиденцији незапослених налази се 37.700 незапослених младих до 30 година;
- у структури незапослених, млади до 30 година чине 27,29% укупно незапослених;
- од укупног броја младих до 30 година који су незапослени, њих 15,83% су без икаквих занимања;
- од укупног броја младих до 30 година који су незапослени, њих 6,6% је са високом стручном спремом;
- од укупног броја незапослених младих лица до 30 година, њих 78,6% су или без радног искуства или имају радно искуство до три мјесеца;
- од укупног броја незапослених младих лица до 30 година, њих 57,8% су дугорочно незапослени (незапосленост преко једне године);
- образовање (Стопа уписа у средње школе је 72,6%, што је ниже него у другим земљама у региону, БиХ је на 39. мјесту у Европи по реформи високог образовања, 3% становништва има високу стручну спрему, док је ЕУ просјек 15%).

Основни проблем младих у Републици Српској је велика неактивност младе популације на тржишту рада. Стопа активности младе популације износи 34,4% и нижа је од просјечне стопе активности укупне радне снаге (47%) а далеко је нижа у поређењу са другим земљама региона и ЕУ (у Европској унији око 60%, у Италији и приближно 80% у Данској, Финској и Шведској). Исто тако стопа активности је нижа за жене (27,1%) у односу на мушкарце (41%). Значајан проценат младих жена је неактиван и не учествује на тржишту рада. Оваква стопа активности, посебно, кад је ријеч о женама указује да тржиште рада у Републици Српској и БиХ нису структурирана, нити погодна за младе жене. Сем обесхрабренисти, као разлога неактивности, која представља 7,3% неактивног становништва, највећи разлог за неактивност младе популације на тржишту рада су слиједећи: учешће младих у процесу школовања, ниска стопа активности жена, недовољан ниво квалификација или неодговарајуће образовање, прекид школовања (нарочито у руралним срединама), недостатак радног искуства, које је услов за већину понуђених послова, недостатак "предузетничке" свјести.

У наредном периоду нарочито је важно подржати што бржи излазак младе популације из образовног система (мисли се на високо образовање) и њихово брже укључивање на тржишту рада.

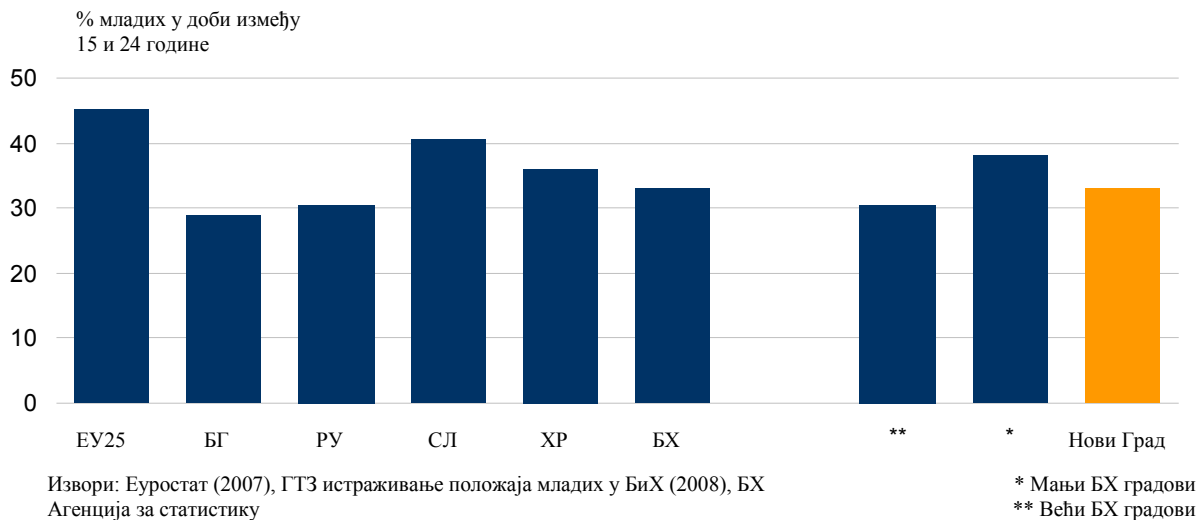
Приликом објављивања слободног радног мјеста, послодавци по правилу траже одређено релевантно радно искуство. Међутим, како да млади људи који су тек изашли из образовног система, могу да располажу са било каквим радним искуством? Због тога су нарочито важан процес практичне наставе кроз образовање и подршка пројектима волонтирања и стажирања, односно одрађивања приправничког стажа.

У укупној регистрованој незапослености младих у Републици Српској њих 78,6% су без радног искуства или са радним искуством до три мјесеца. Њих 11,98% има радно искуство преко једне године, које према примјерима из праксе, представља највише тражене услове код послодавца.

⁴ Омладинска политика Републике Српске за период 2010-2015. година

Незапосленост младих на тржишту рада карактерише низак степен партиципације и ниска стопа запослености, као и висока просјечна стопа незапослености.

Графиокон 3 – Постотак учешћа младих у радној снази

ГТЗ у својој анализи за Нови Град наводи како **већина младих види алтернативу животу и раду у БиХ у одласку у иностранство, "трбухом за крухом", што је у потпуности резултат рационалног процјењивања о постојећим могућностима и перспективама.** Подаци из истраживања поткрепљују ову констатацију:

- 35% младих је оних који би сигурно напустили БиХ;
- 11% младих још не зна да ли би напустило земљу;
- 47% младих напустило би земљу због студија;
- 59% младих напустило би земљу због привременог рада;
- 53% младих напустили би земљу како би се трајно настанили у некој другој земљи;
- Главни разлог за неизлазак на изборе, у највећем броју случајева, млади општине Нови Град наводе "невјерицу да ће се нешто промијенити" (55%). Након тога, једна трећина оних који нису гласали наводе да се "нису могли одлучити којој странци да поклоне повјерење" (33%).

Једна од препорука добијених анализом истраживања је да треба **подстицати отварање радних мјеста, а samozapošljavanje и омладинско предузетништво треба препознати као кључни механизам.** Анализа је такође и навела чињенице које поткрепљују ову препоруку:

- Постотак учешћа младих од 15 до 24 године у радној снази у општини Нови Град је 33%⁵;
- За 6% је нижи постотак учешћа младића него дјевојака у радној снази;
- 55% особа од 15 до 24 године је незапослено. Постотак незапослености⁶ младих у доби између 15 и 24 године од 55% упозорава на критичан положај

⁵ Постотак учешћа младих у радној снази израчунат је на основу резултата истраживања везаних за образовни и радни статус популације у доби између 15 и 24 године који су учествовали у истраживању. У младе особе које учествују у радној снази урачунати су, поред запослених и незапослених радно активних особа, и студенти који су радно активни. (Поред запослених особа, у радно активне спадају и све оне које су у посљедње четири седмице активно тражиле посао).

⁶ Стопа незапослености младих представља удио незапослених радно активних особа у укупној популацији радно активних.

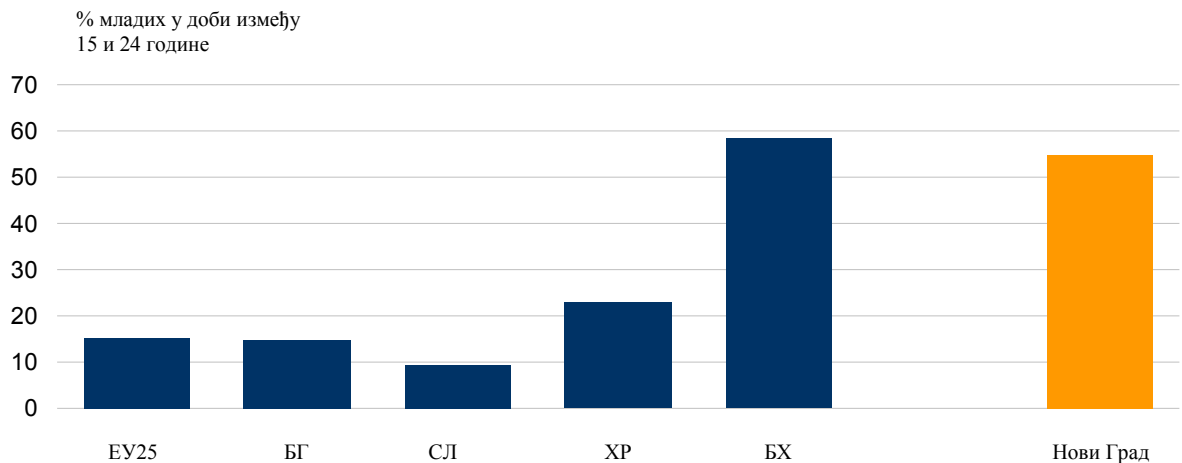
младих у Новом Граду у односу на њихове вршњаке у свим другим европским земљама;

- Разлика у постотку незапослености код младића и дјевојака није статистички значајна;
- Иако је 55% младих у Новом Граду незапослено, само је 28% њих чуло за неки владин програм за запошљавање, а 6% је било корисник неког програма;
- 26% запослених није потписало никакав уговор са послодавцем;
- 44% младих потписало је уговор на неодређени период, 22% уговор на одређено, а 8% младих је потписало уговор о пробном раду;
- Само 5% младих похађало је неки пословни семинар;
- Свака друга особа вољна је покренути властити бизнис, али само ријетки (4%) имају основне предуслове за то;
- 71% младих сматра да би им пословни семинар био од користи.

Друга препорука из анализе истраживања односи се на локалне заједнице које морају одговорити на проблеме тржишта рада које не функционише на основи компетенције, већ корупције, етничке и политичке подобности и других дискриминишућих квалификација како у јавном, тако и у приватном сектору. Ово је потребно из разлога што:

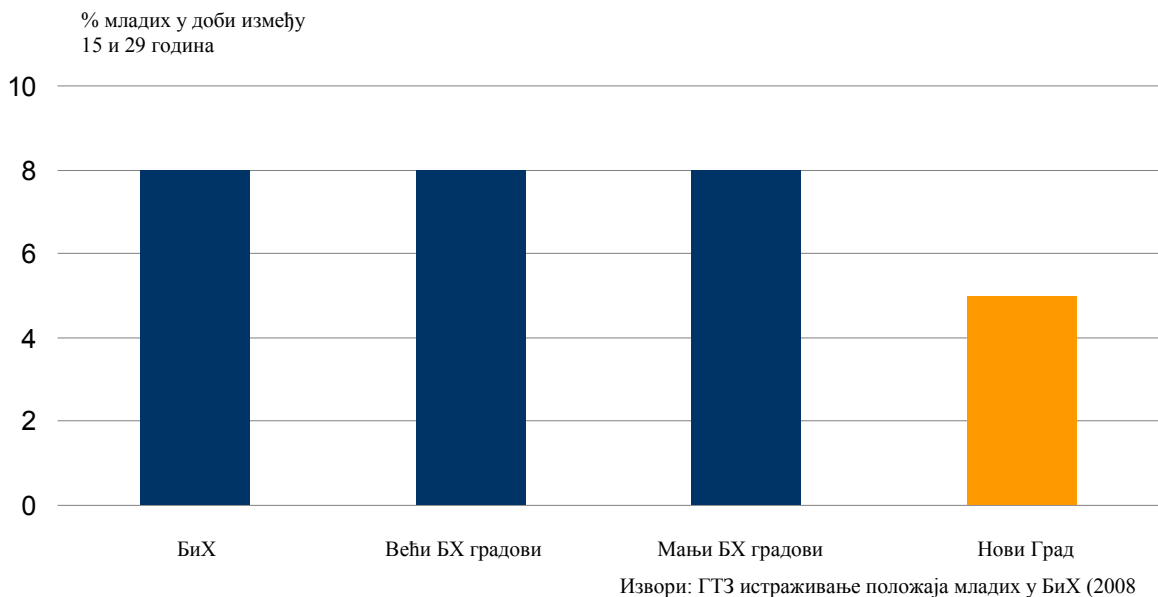
- 45% младих директно или индиректно свједочи о подмићивању или куповини радног мјеста;
- Готово сви млади сматрају да у њиховој средини постоји пракса подмићивања да би се добио посао у администрацији и приватној фирми;
- Скоро свака друга млада особа сматра да се према дјевојкама врши одређена дискриминација на тржишту рада.
-

Графикон 4 – Постотак незапослености младих

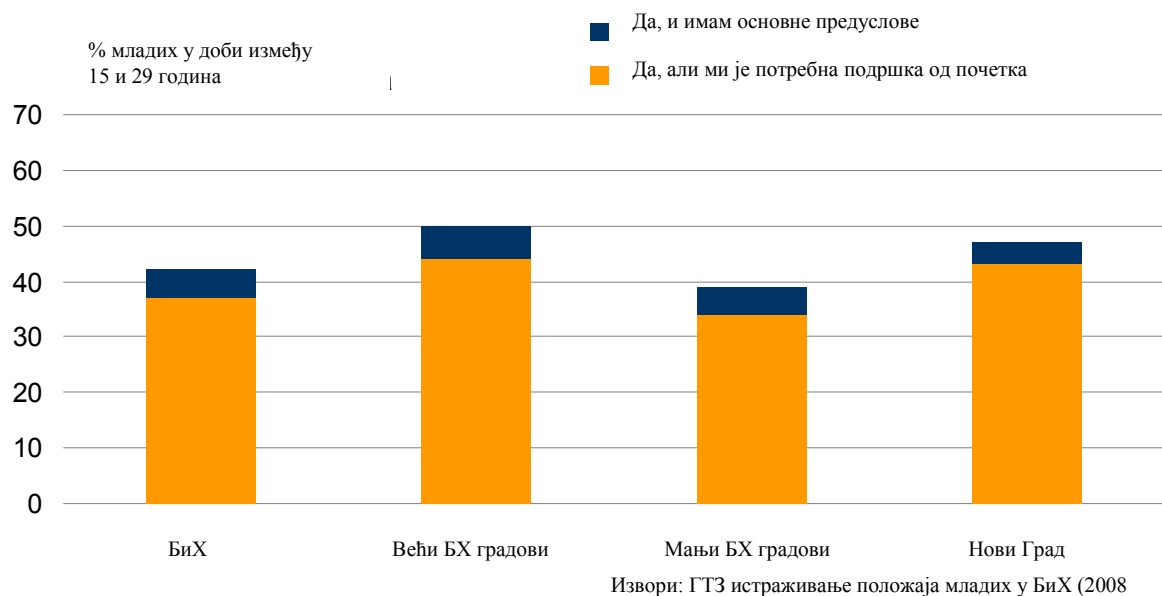

Извори: Еуростат (2007), БХ агенција за статистику

Графикон 5 – Млади који су похађали неки пословни семинар

Графикон 6 – Млади који су вољни покренути властити бизнис

СОЦИЈАЛНИ ПОЛОЖАЈ

Појам социјалне политике се често различито дефинише. У неким од дефиниција истиче се да је социјална политика⁷:

- друштвена дјелатност чија је садржина укупност животних, радних и друштвених услова у којима се одвија процес друштвеног развоја о она доприноси остваривању циљева у погледу положаја човјека, његовог свестраног развоја, обезбјеђивању социјалне сигурности, хуманизације друштвеног рада и људских односа;

⁷ Омладинска политика Републике Српске за период 2010-2015. година

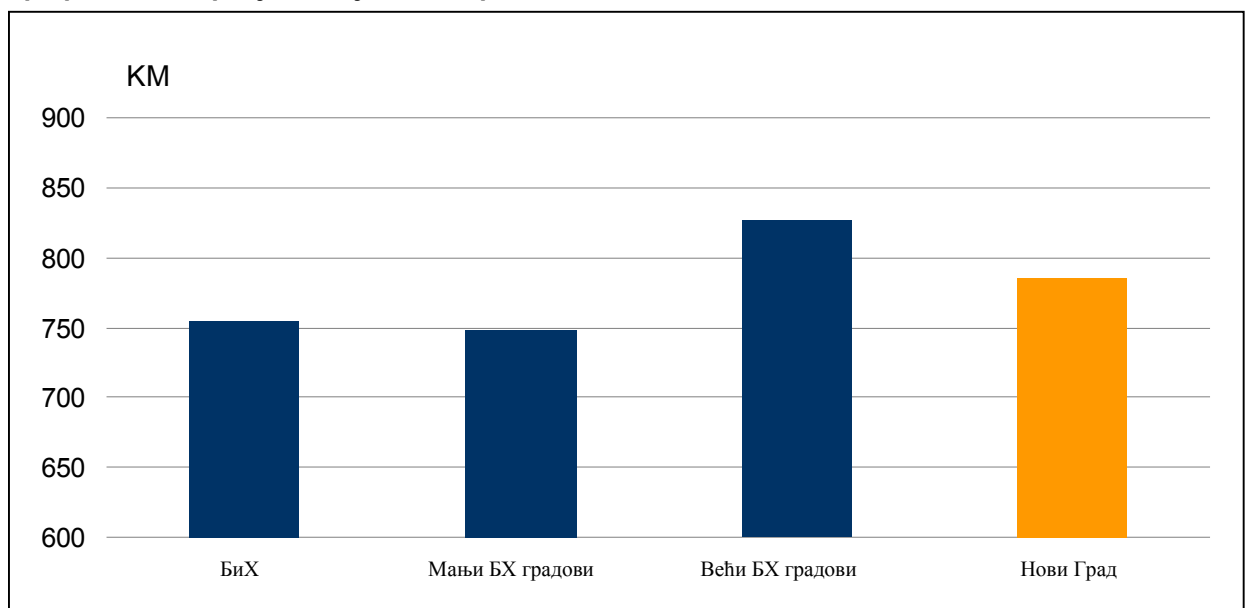
- непосредна брига за човјека, за његову егзистенцију, могућност рада, подмиривање његових потреба;
- неутрализовање негативних посљедица егзистенцијалне несигурности;
- побољшавање животних и радних услова;
- заштита лица погођених социјалном незгодом итд.

Из наведеног слиједи да појам социјална политика обухвата веома широку област. Код дефинисања појам социјалне политике најчешће спомињани проблеми су: глад, посао, смањење смртности, кров над главом, проблеми угрожених и маргинализованих категорија, неразвијеност руралних регија, превенција насиља, функционисање породице, равноправност полова, развој и улога међурелигијског дијалога, итд.

Порука, коју је у овој области дефинисао ГТЗ, на основу истраживања спроведеног у Новом Граду, је да **постојећи систем социјалне помоћи и заштите, као и у цијелој земљи, није у стању препознати и одговорити на потребе породица са недовољним приходима. Унутар ових породица, млади су крајње критична популација.** Поткрепљујући ову тврдњу, наводимо неке од резултата истраживања:

- Просјечан мјесечни приход свих домаћинстава у општини Нови Град износи 779 КМ, те да је износ од 467 КМ приходовна граница испод које се домаћинства сврставају у она са ниским примањима;
- 25% младих у доби између 16 и 24 године живи у домаћинствима чији је укупан мјесечни приход испод 467 КМ, тј. 60% просјечног прихода укупне популације (779 КМ);
- 4% младих који живе у домаћинствима са ниским приходима примају одређену врсту социјалне помоћи. На нивоу БиХ ово износи 7%;
- 13% младих доприноси кућном буџету;
- Просјечна мјесечна средства са којима млади располажу варира из једне добне групе у другу. Како расте старосна доб тако се и повећавају новчана средства са којима располажу млади. Тако ће се, на примјер, са преласком из добне групе 15 до 19 година у 20 до 24 године ова средства у просјеку повећати са 82 КМ на 141 КМ;
- У просјеку, млади у општини Нови Град мјесечно располажу са 132 КМ, односно младићи са 160 КМ, а дјевојке са приближно 104 КМ;
- 11% ученика и студената општине Нови Град прима неку стипендију за школовање која у већини случајева не прелази 200 КМ.

Графикон 7 – Просјечни мјесечни приходи домаћинства

СТАМБЕНА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕ

Стамбена политика за младе представља веома значајну област у оквиру документа Омладинска политика, без обзира на чињеницу да ли се документ доноси на локалном, ентитетском или државном нивоу. Квалитетна израда и успјешна имплементација стамбене политике, односно ефикасно провођење мјера које имају за циљ стамбено збрињавање и осамостаљење младих од великог су значаја за укључивање младих у друштвену заједницу и стварање осјећаја припадности.

Значајан број младих у Републици Српској нема ријешено стамбено питање, а најчешће појаве су да млади живе са родитељима или да, уколико су запослени изнајмљују стан или сл. Према подацима Републичког завода за статистику добијеним из Анкете о потрошњи домаћинства (2007. године) на узорку од 3153 домаћинства у РС, од којих је 2622 анкетирано, процијењен број младих (17-30 година) у РС је 218166. Процијењено је да 184051 млади живе са родитељима/старатељима, док 20889 младих има ријешено стамбено питање, а 5185 младих плаћа кирију.

Досадашње мјере које су провођене са циљем побољшања стања у овој области нису довеле до значајних промјена, а огледале су се углавном у давању стамбених кредита за младе, субвенционисање каматне стопе код стамбених кредита комерцијалних банака и сл. Нажалост, за већину младих људи основни проблем јесте запослење које директно утиче на могућност добијања кредита и рјешење стамбеног питања. Из тог разлога је неопходно одређену пажњу посветити и повезаности ова два проблема, али и планирати одређени број мјера које би могле донијети неке промјене. Тренутно стање и актуелни проблеми који се односе на рјешавање стамбених питања за младе захтијевају заједнички ангажман Владе РС (Министарства породице, омладине и спорта, Министарства финансија, Министарства за грађевинарство и екологију,) Инвестиционо-развојна банка РС, локалних власти и невладиног сектора. Наравно, начин рада и рјешавање стамбене проблематике младих прати и одређени број раније успостављених мјера, које имају за циљ подршку младима приликом рјешавања стамбеног проблема⁸.

Резимирајући ситуацију у општини Нови Град, добијамо констатацију да **споро рјешавање стамбеног питања оставља негативне посљедице на многе аспекте живота младих**. До овакве ситуације долази из разлога што:

- 7% младих у општини Нови Град у доби од 18 до 24 године се успјело стамбено осамосталити, било да већ посједује властити стан или кућу или да живи као подстанар одвојено од родитеља. Ова стопа је мања од БХ просјека, као и од просјека ЕУ25 земаља гдје он износи 27%;
- 20% младих у добној групи од 25 до 30 година успјело се стамбено осамосталити, и ова стопа је далеко испод нивоа осталих европских земаља, за око 15-20% мања од Хрватске и Словеније, а за 40% мања од просјека у ЕУ25 земљама;
- 16% младих од 15 до 29 година је удано тј. ожењено.

Као један од индикатора квалитета живота код младих јесте постотак оних који још увијек живе са родитељима у њиховој кући или стану. Индикатор мјери удио младих који се нису успјели осамосталити на овај начин унутар двије добне групе од 18 до 24 године, те од 25 до 29 година.

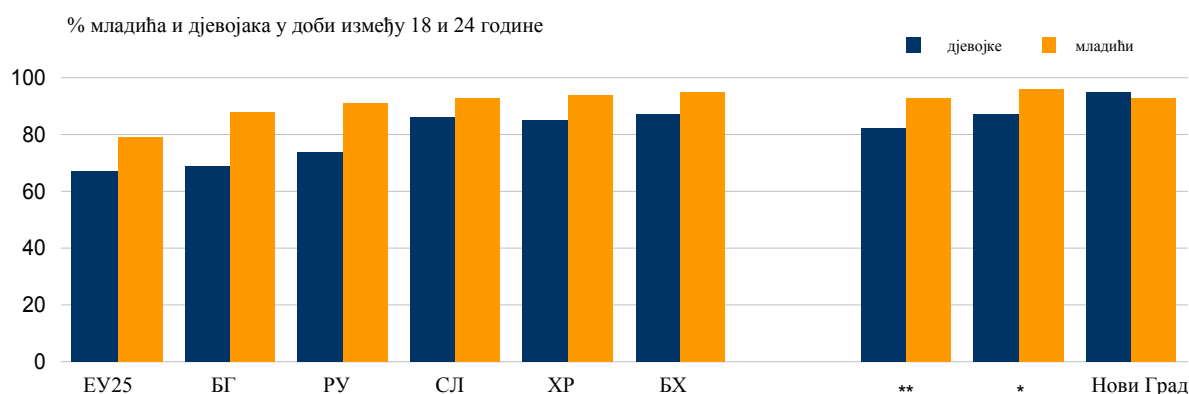
⁸ Омладинска политика Републике Српске за период 2010-2015. година

Табела 3 – Брачни статус

% младих између 15 и 29 година				
	БиХ	Мањи БХ градови	Већи БХ градови	Нови Град
Неудана/Неожењен	80	79	82	77
Удана/Ожењен	18	19	15	16
Нешто друго	2	2	3	7

Извори: ГТЗ истраживање положаја младих у БиХ (2008)

Графикон 8 – Стопа младића и дјевојака у доби између 18 и 24 године који живе заједно са родитељима

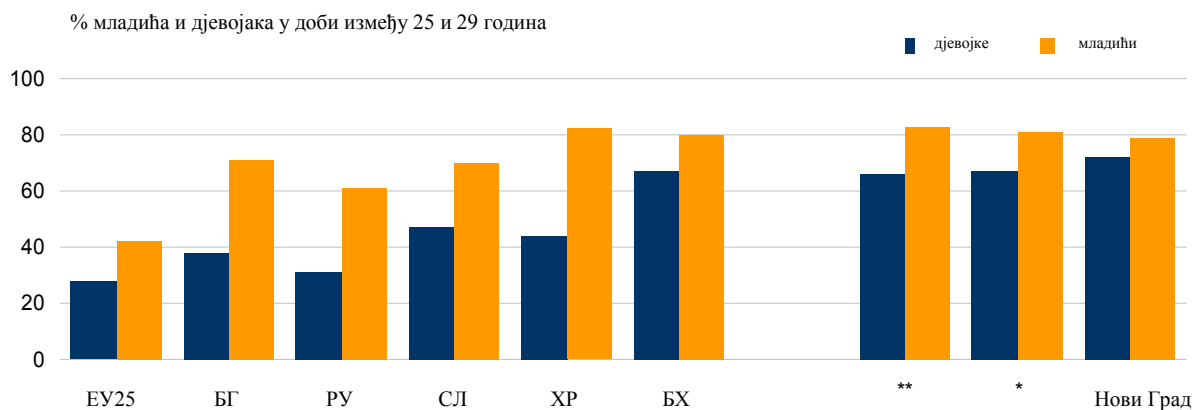

Извори: Еуростат (2005), ГТЗ истраживање положаја младих у БиХ (2008)

* Мањи БХ градови

** Већи БХ градови

Графикон 9 – Стопа младића и дјевојака у доби између 25 и 29 година који живе заједно са родитељима

Извори: Еуростат (2005), ГТЗ истраживање положаја младих у БиХ (2008)

* Мањи БХ градови

** Већи БХ градови

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА МЛАДИХ

Здравље младих је веома битна категорија омладинске политике. Репродуктивно здравље је важно за младе. Око 66% младих, према одређеним подацима, одобрава секс прије брака а 54% испитаника потврђује да користи контрацепцијска средства. Старосни распон за прво сексуално искуство је између 16 и 20 година. Највећи број младих, према анкетама УН БиХ, сматра да им не пријети опасност од ХИВ/АИДС, нити од других сполно преносивих болести.

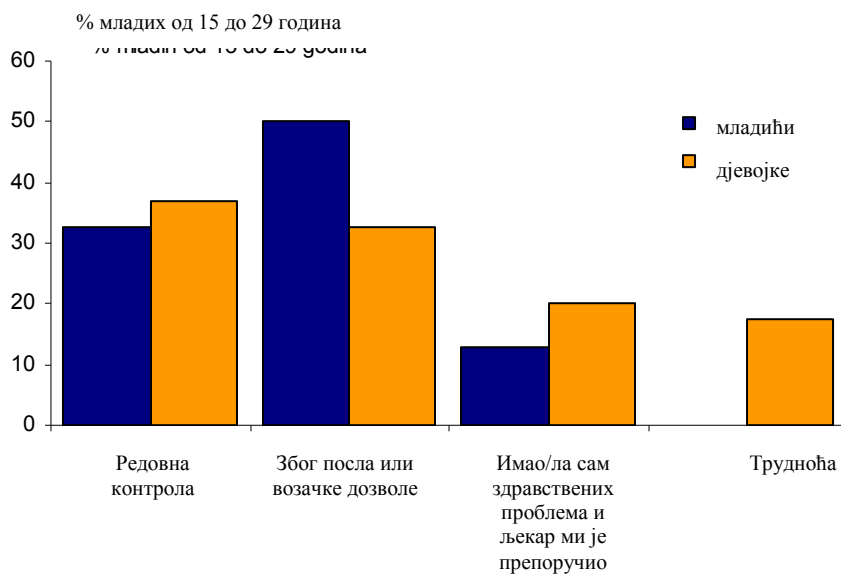
Најчешћи узроци смртности код младих су: повреде и тровања, а након тога обољења крвног система (21,9%), док су на трећем мјесту различите несреће. Број самоубистава је у сталном порасту.

Према истраживањима, чак 87% младих сматра да је потребно отворити савјетовалиште за младе у мјесту у којем живе. Битно је напоменути да физичка неактивност код младих и дјеце веома утиче на неправилан психофизички развој.

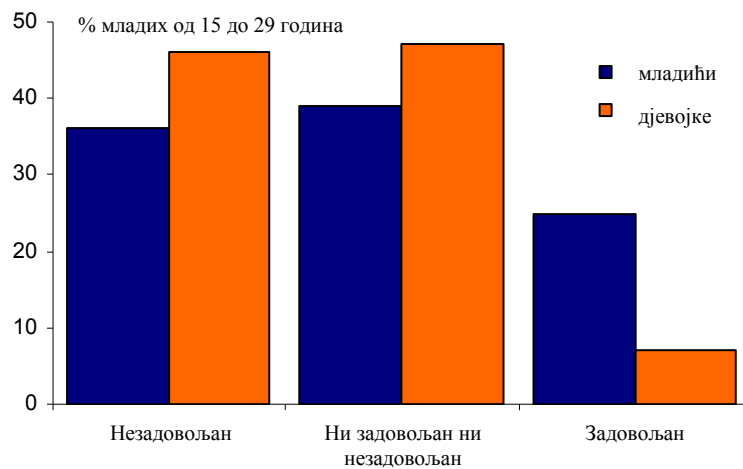
Истраживање које је у Новом Граду спровео ГТЗ показује да је **потребно побољшати ниво здравствених услуга за младе** из разлога што:

- 40% младих није задовољно квалитетом услуга које пружа дом здравља;
- Млади у доби између 15 и 29 година у 45% случајева су извршили систематски преглед у посљедњих 12 мјесеци;
- Најчешћи разлози за обављање систематског прегледа младих од 15 до 29 година су посао или добијање возачке дозволе (41%). Ако израчунамо омјер младих који су урадили систематски преглед као редовну контролу у односу на укупан узорак, добићемо 35%;
- Дјевојке чешће него младићи врше редовне здравствене контроле, али имају и чешће здравствене проблеме;
- 4% младих нема никакво здравствено осигурање.

Графикон 10 – Разлог зашто су извршили систематски преглед с обзиром на спол

Графикон 11 – Задовољство услугама које пружа Дом здравља с обзиром на спол

Исто тако, неопходно је заштитити младе од злоупотребе дувана, алкохола и осталих психоактивних супстанци и предуприједити посљедице на здравље. Разлози за ову мјеру се одражавају у сљедећем:

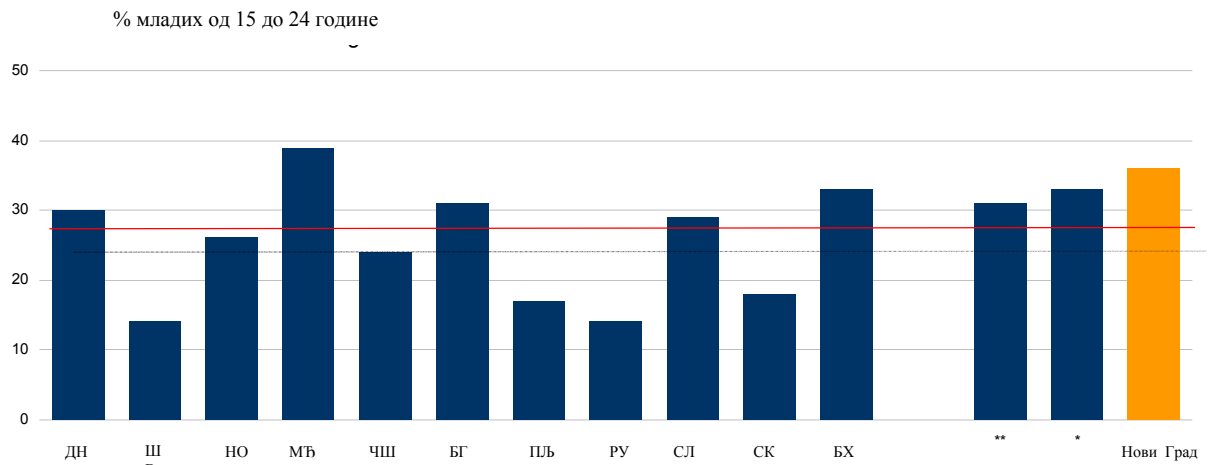
- 40% младих у доби од 15 до 24 године конзумира цигарете, што је веће од просјека ЕУ земаља, као и у односу на БХ ниво;
- Посматрајући однос сполу према конзумирању цигарета, разлика је у 5% у корист младића, односно 38% младића конзумира цигарете у односу на 33% дјевојака;
- Скоро свака друга особа у Новом Граду конзумира алкохол;
- Посматрајући однос сполу према конзумирању алкохола, разлика је 23% у корист младића, односно 55% младића конзумира алкохол у односу на 32% дјевојака;
- 34% младих уопште се не бави рекреативним активностима;
- 36% дјевојака и 32% младића се не бави рекреативним активностима.

Графикон 12 – Здравствено осигурање

Графикон 13 – Млади пушачи

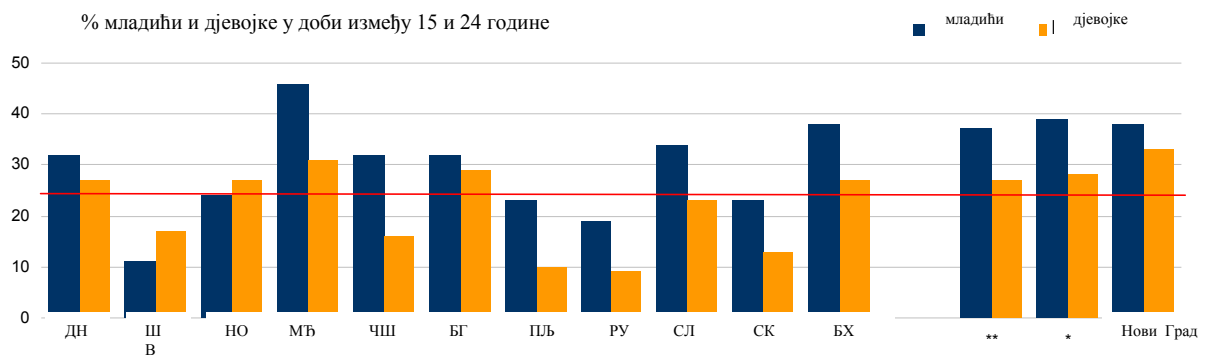
Релативно са појединим ЕУ земљама, на графикону можемо видјети да су млади општине Нови Град на нивоу са младима из Мађарске, с обзиром на стопу конзумирања цигарета.

Извори: Еуростат (2005), ГТЗ истраживање положаја младих у БиХ (2008)

* Мањи БХ градови
 ** Већи БХ градови
 Црвена линија означава ЕУ просјек

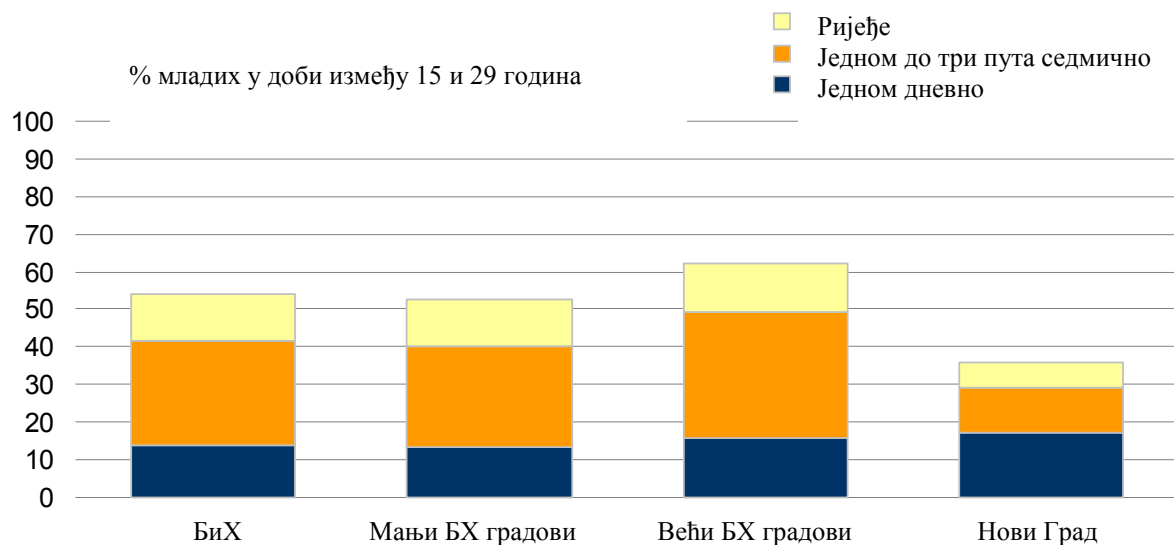
Графикон 14 – Млади пушачи с обзиром на спол

Извори: Еуростат (2005), ГТЗ истраживање положаја младих у БиХ (2008)

* Мањи БХ градови
 ** Већи БХ градови
 Црвена линија означава ЕУ просјек

Графокон 15 – Бављење рекреативним активностима

ПАРТИЦИПАЦИЈА МЛАДИХ, ОМЛАДИНСКИ РАД И ОРГАНИЗОВАЊЕ

За разлику од слободног времена, партиципација, односно учешће младих је ужи и усмјеренији појам. Углавном се односи на укљученост младих у неке активности, групе или институције које су позитивно вриједноване са аспекта развоја индивидуе и друштва. Учешће подразумијева да се млади укључе у процесе одлучивања, да се питају за мишљење о битним стварима у заједници, те да постоје механизми, тијела и институције путем којих млади могу утицати на политику. То може да се реализује кроз рад политичких партија, омладинских и невладиних организација али и укљученошћу уопште у неке процесе као што су избори, јавне дебате, контакт са политичарима, друштвено-политички догађаји итд.

Омладински рад је дефинисан Законом о омладинском организовању РС (Члан 2): "Омладински рад, односно активност подразумијева облике друштвено-корисног рада из области интересовања омладине у који су укључени и којим се доприноси унапређењу положаја младих". Омладина остварује право оснивања и удруживања у омладинске организације, које чине омладински сектор у Републици Српској.

Омладински рад обухвата активности и програме засноване на методама и принципима неформалног образовања са циљем да се потпомогне развој младих људи у свјесне и одговорне чланове заједнице. Основни циљ рада са младима је подршка њиховом укључењу у живот заједнице, те пружање могућности младим људима да сами стварају своју будућност. То је планирана, сврсисходна, свјесна активност и подршка младима, а прилагођена је њиховим потребама (различита животна доб, имовинско стање, образовни статус, и др.). Ове активности укључују ваннаставне образовне активности, информисање, спорт, савјетовање младих, подршку код професионалне оријентације, вођење међународних пројеката, слободно вријеме, подршка маргинализованим групама младих, подршка припадницима мањина, рад на различитим групама, и др. Иако у РС није препознат и законом регулисан, рад са младима је посебна професија, која је, по међународним стандардима, заснована на формалном образовању стеченом на високошколској установи и посебним програмима обуке.

Као позитивне аспекте постојећег стања у области омладинског рада треба издвојити законски и институционални оквир те успостављене структуре, средства и подршке за рад са младима на локалном нивоу. Највећи потенцијал за развој свакако представљају постојеће омладинске организације односно омладински центри, те образовани појединци који дјелују у овој области.

Проблеми присутни у области омладинског рада могу се сврстати у неколико група (на основу SWOT анализе коју је урадила Радна група, истраживања "Млади требају омладинску политику" (ГТЗ, Комисија за младе БиХ, 2008), консултација са омладинским организацијама): постојећи правни оквир је неадекватан (појам омладинског рада је ограничен); не постоји препознавање и вредновање појма омладинског рада те непризнавање статуса омладинског радника; не постоји систем образовања (било формално или неформално) у области омладинског рада и омладинских радника (а у вези са лиценцирањем и едукацијом омладинских радника). У РС, статус омладинског радника није признат, а не постоји прецизан податак о броју професионално запослених особа које раде са младима у контексту омладинског рада тј. рада са младима⁹.

У овој области ГТЗ, на основу истраживања спроведеног у Новом Граду, наглашавајући **активно учешће младих у јавном животу, те развоју грађанског друштва и волонтерског рада** износи слиједеће чињенице:

- 38% младих сматра да млади немају уопште утицаја на политику на локалном нивоу, а 42% да је тај утицај веома мали;
- Потписивање петиција је најчешћи облик учествовања младих општине Нови Град у политичком изражавању;
- 13% младих из општине Нови Град су чланови омладинских невладиних организација;
- Млади се највише занимају за политику на локалном нивоу (34%), а у нешто мањој мјери за политику на нивоу БиХ;
- Главни разлог за неизлазак на изборе, у највећем броју случајева, млади општине Нови Град наводе "невјерицу да ће се нешто промијенити" (55%). Након тога, једна трећина оних који нису гласали "нису могли да одлуче којој странци да поклоне повјерење" (33%).

На пољу **успостављања механизма за подстицање, организовање и вриједновање омладинског рада младих**, наводе се слиједеће чињенице о младима у Новом Граду:

- 22% младих учествује у волонтерским активностима омладинских организација;
- 6% младих је у задњих 12 мјесеци учествовало у волонтерским активностима.

Табела 4 – Стопа утицаја младих на политику на локалном нивоу

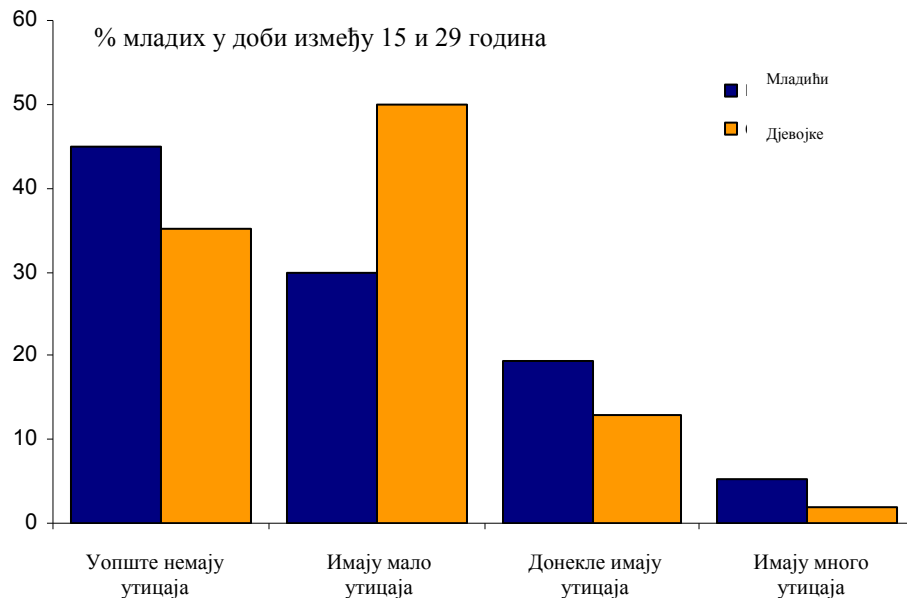
	БиХ	Мањи БХ градови	Већи БХ градови	Нови Град
Уопште немају утицаја	46%	46%	45%	38%
Имају мало утицаја	41%	40%	41%	42%
Донекле имају утицаја	12%	12%	12%	16%
Имају много утицаја	2%	1%	2%	4%

Извори: ГТЗ истраживање положаја младих у БиХ (2008)

⁹ Омладинска политика Републике Српске за период 2010-2015. година

Графикон 16 – Стопа утицаја младих на политику на локалном нивоу с обзиром на спол

Податак о потписивању петиције не говори много о ангажману тј. активизму младих с обзиром да се ради о пасивном учешћу тј. потписивање већ унапријед припремљене петиције не сврстава потписника у групу активних грађана.

Када се ради о различитим облицима утицаја на доношење одлука у друштву, постоји тенденција међу младима да у већини случајева са невјерицом размишљају о њима као ефикасним начинима партиципације у доношењу одлука.

Лично контактирање оних који одлучују и учествовање у јавним демонстрацијама, као обликом директног учествовања, углавном се оцјењују као механизам који није дјелотворан. Када је у питању потписивање петиција, с обзиром да је то један од најчешћих механизма преко којих млади изражавају своје ставове, можемо закључити да се оно обавља без вјеровања у могуће резултате.

Табела 5 – Учешће у јавним активностима у посљедњих 12 мјесеци

% младих између 15 и 29 година	БиХ			
	БиХ	Мањи БХ градови	Већи БХ градови	Нови Град
Контактирали политичара	3	4	3	6
Присуствовали јавном скупу гдје се расправљало о политичким и друштвеним питањима	11	12	9	6
Потписали петицију	16	13	30	11
Учествовали у јавним демонстрацијама	3	3	5	2
Написали чланак, нпр. у студентским новинама, новинама неке организације, или на Интернету	2	2	4	2

Извори: ГТЗ истраживање положаја младих у БиХ (2008)

Графикон 17 – Стопа изласка младих на изборе у октобру 2008. године

Извори: ГТЗ истраживање положаја младих у БиХ (2008)

Графикон 18 – Најважнији разлог за неизлазак на изборе

МОБИЛНОСТ И СЛОБОДНО ВРИЈЕМЕ МЛАДИХ

МОБИЛНОСТ И КУЛТУРА

Препорука, Европске повеље о учешћу младих у животу на општинском и регионалном нивоу, али и домаћих прописа у областима које регулише питања младих и омладинског организовања, јесте да су млади брига како друштва тако и државе. Такође, млади морају бити охрабрани и подржани у учешћу у друштвеном животу. Ово је битно зато што је учешће младих у заједници кроз активан невладин сектор (омладински рад, мобилност младих, волонтеризам, и др.) или друге облике активности младих (преко неформалних група младих) једна од битних одлика демократског друштва. Истовремено, активности у области омладинског рада и мобилности младих, усвојене и проведене од стране младих људи уз институционалну подршку друштва, обезбјеђују

друштвену интеграцију младих, представљају помоћ младима да развију осјећај одговорности, самосталности и солидарности, те доприносе развоју активног грађанства.

Млади људи су најмобилнији слој становништва. Ипак, на нивоу РС, не постоји општеприхваћена дефиниција мобилности младих. Закон о омладинском организовању РС препознаје само "међународну омладинску сарадњу" и то као различите облике сарадње са младима на међународном нивоу. Недостатак овог појма је у томе што не обухвата мобилност појединаца и неформалних група већ се односи искључиво на представнике удружења/организација младих. У погледу термина мобилности младих ова област је третирана као међународна сарадња. То по себи искључује мобилност младих унутар земље и ентитета, те покретљивост младих у правцу село-град и град-град. Тренутно стање у овој област је незадовољавајуће – већина младих није путовала у иностранство, а чак 40% младих у БиХ нема пасош. Ситуација у законодавству које се односи на мобилност младих али и у погледу испуњавања обавеза републике или локалне заједнице према младима, није на активном нивоу.

Општи циљ у области мобилности младих није одређен. Препрека мобилности младих је и важећи визни режим са већином земаља. Постојећи режим је комплексан и дискриминаторан. Постоји проблем одласка младих "стручњака" односно професионалаца који имају искуства и (не)формално образовање у области мобилности младих¹⁰.

Резултат истраживања ГТЗ-а међу младима у Новом Граду указује нам да је **културна размјена унутар земље али и са другим земљама кључна за квалитетан развој младих али и лијек за ксенофобију и национализам** јер:

- Екскурзије у иностранство и екскурзије унутар ентитета најчешћи су програми организованог путовања у друге средине, док су други програми ријетки и неразвијени;
- 61% младих Новог Града није путовало у иностранство;
- Као главне разлоге свог путовања, млади наводе туризам (45%), посјету пријатељима (31%), те како би радили једно вријеме (6%);
- 1% младих у посљедњих 12 мјесеци учествовало је у студентским размјенама;
- 3% младих у посљедњих 12 мјесеци учествовало је у љетним школама;
- Тек свега 4% особа у доби од 15 до 29 година у општини Нови Град има искуство рада у другим срединама у БиХ, а 2% њих има овакво искуство у иностранству.

Табела 6 – Учешће у активностима организованих од стране различитих организација у протеклих 12 мјесеци

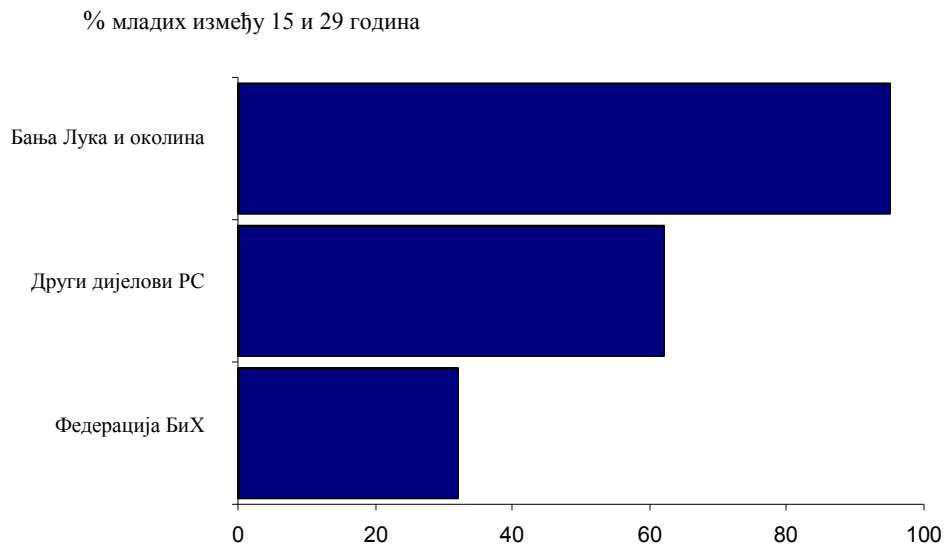
% младих између 15 и 29 година

	БиХ	Мањи БХ градови	Већи БХ градови	Нови Град
Студентска размјена	1	2	1	1%
Љетне школе	2	2	3	3%
Волонтерски или неки други кампови за омладину	5	4	8	6%
Школа у природи	5	5	4	6%
Студијска путовања	4	4	6	8%
Екскурзија унутар ентитета	10	10	10	16%
Екскурзија у други ентитет	6	6	6	12%
Екскурзија у иностранство (ван БиХ)	12	11	17	15%

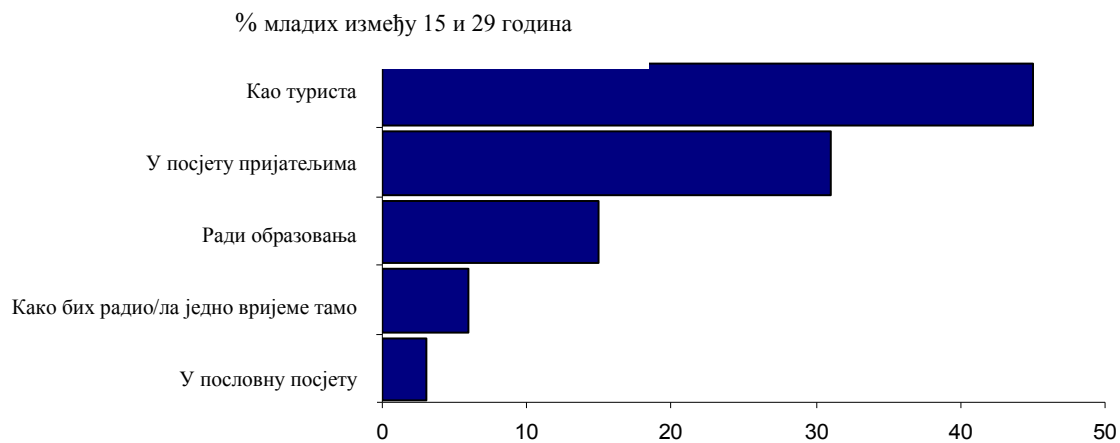
Извори: ГТЗ истраживање положаја младих у БиХ (2008)

¹⁰ Омладинска политика Републике Српске за период 2010-2015. година

Графикон 19 – Стопа путовања унутар БиХ

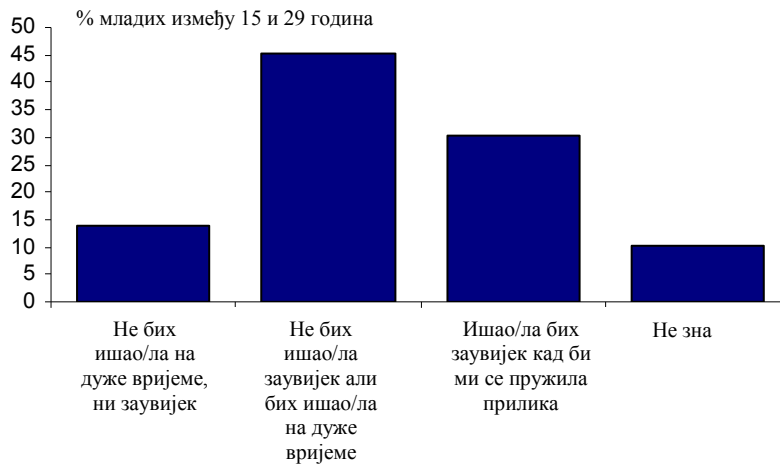

Графикон 20 – Главни разлози путовања у иностранство

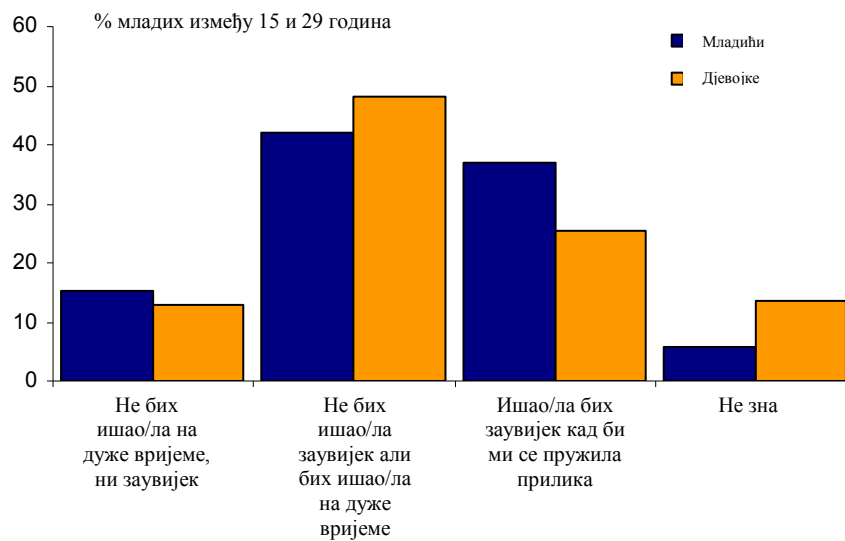

У вези одласка из земље, 35% младих Новог Града се изјаснило да би сигурно напустило БиХ, док 11% њих још не зна дали би напустило земљу.

Графикон 21 – Да ли би радо отишли на дуже вријеме или заувјек у иностранство?

Графикон 22 – Да ли би радо отишли на дуже вријеме или заувјек у иностранство с обзиром за спол?

Табела 7 – Лични разлози за потенцијалан одлазак из БиХ

% младих између 15 и 29 година

	БиХ	Мањи БХ градови	Већи БХ градови	Нови Град
Због студија	46	45	48	47
Због привременог рада	55	55	48	59
Како би се трајно настанили у некој другој земљи	46	48	41	53

Izvori: GTZ Istraživanje položaja mladih u BiH (2008)

СПОРТ И СЛОБОДНО ВРИЈЕМЕ МЛАДИХ

Једна стара пословица каже "досада је највеће зло и из ње излазе сви остали ђаволи". Ова једноставна изјава сликовито илуструје у којој мјери је важно квалитетно испунити слободно вријеме људи. Неки научници кажу да је у једном друштву важније осмислити слободно вријеме него радно вријеме становништва. Уколико је слободно вријеме квалитетно испуњено из њега се рађају бројне друге благодети и резултати из области културе, умјетности, спорта, науке итд., који воде општем друштвеном просперитету. Насупрот томе, неиспуњено слободно вријеме води песимизму, беспомоћности, пороцима, беспосличарењу и другим видовима асоцијалног понашања. Из тих разлог веома је битно да свако друштво које држи до своје будућности стратешки организује слободно вријеме прије свега младих, јер га они имају највише.

Планирање слободног времена и учешће младих у друштву је и једна од стратешких орјентација у оквиру документа омладинска политика у Републици Српској.

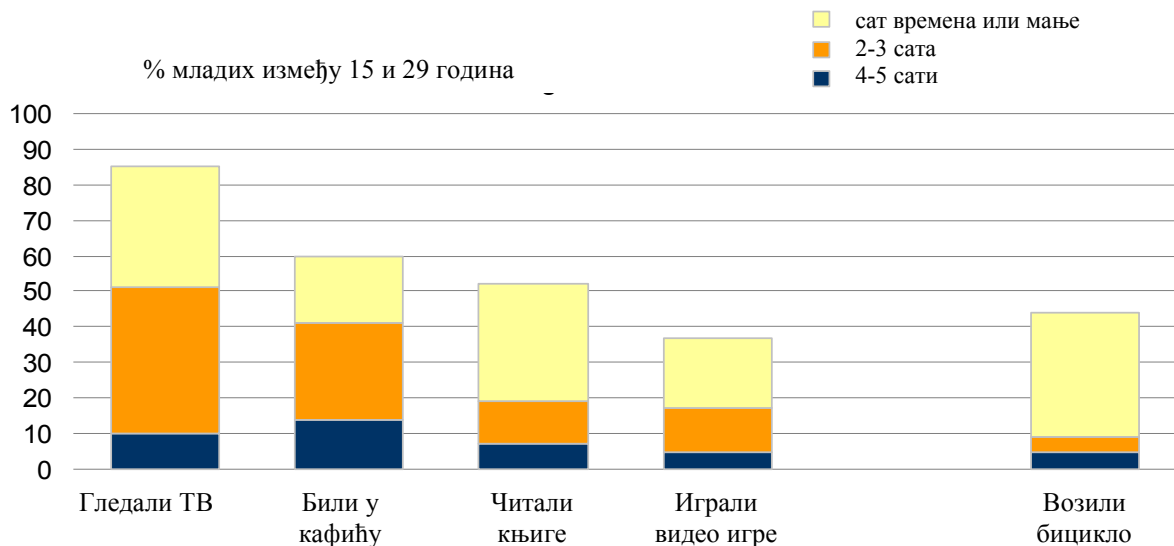
Слободно вријеме младих је вријеме које преостаје појединцу након обавезних активности као што су школа, вријеме за јело, редован сан итд. То вријеме најчешће обухвата око осам сати у току сваког радног дана. Ово може да обухвата неке планске и креативне активности али у њега спадају и она понашања која чак и не можемо назвати активношћу јер су заснована на лијенчарењу, дријемању, глугарењу, "зурењу у плафон" итд. Тако у оквиру испитивању слободног времена младих најчешће се обраћа пажња колико су присутне неке позитивне активности као што су учење и читање, спорт, умјетност, култура, учешће у неким омладинским клубовима итд., али и колико времена

одлази на неке мање корисне активности као што су гледање телевизије, бесциљно ходање по улици, боравак у кафани, кладионицама и сл. У оквиру Омладинске политике акценат ће свакако бити на томе како проактивно испунити слободно вријеме младих¹¹.

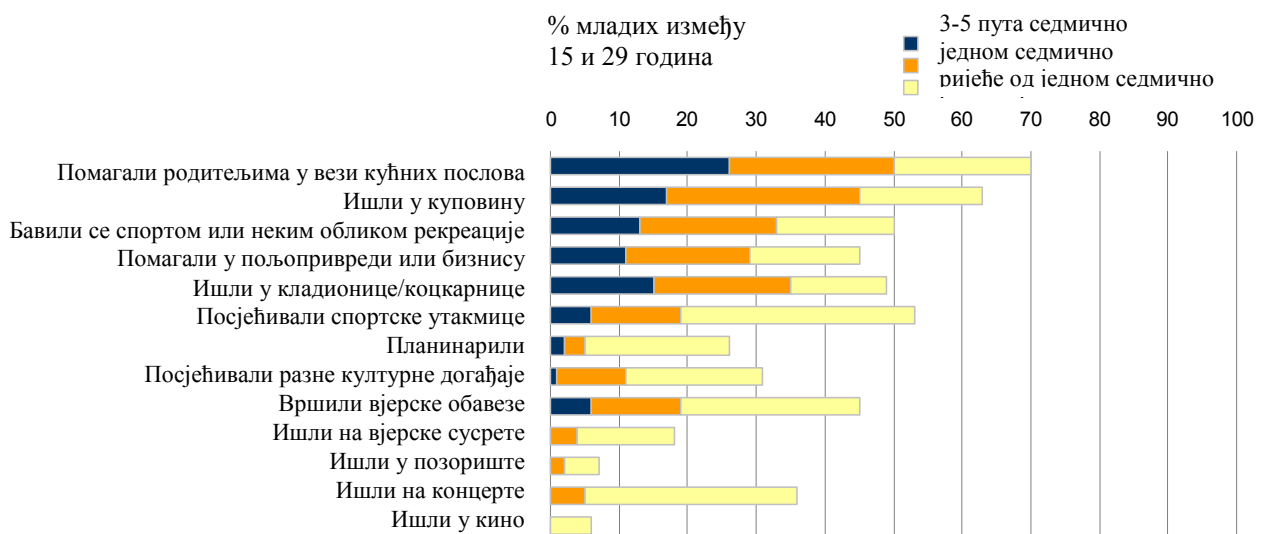
ГТЗ у својој анализи за Нови Град даје препоруку да је неопходно **унапријеђивати могућности за квалитетно провођење слободног времена младих** јер је анализа резултата истраживања показала да:

- Млади највише слободног времена проводе поред телевизора и у кафићу;
- Када је у питању подршка локалних власти у креирању културних дешавања, млади су у највећој мјери незадовољни;
- Млади у веома ниском постотку посјећују културне садржаје, а у исто вријеме доста слободног времена проводе у кладионицама;
- 34% младих уопште се не бави рекреативним активностима;
- 36% дјевојака и 32% младића се не бави рекреативним активностима.

Графикон 23 – Провођење слободног времена у току прошле седмице

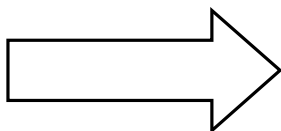
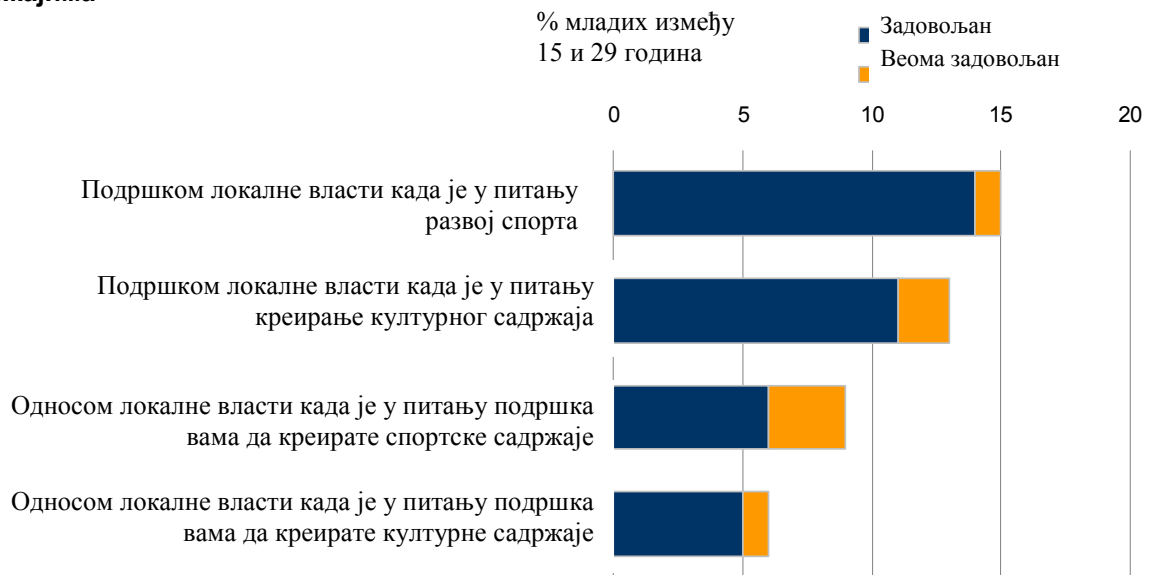

Графикон 24 – Провођење слободног времена протеклог мјесеца

¹¹ Омладинска политика Републике Српске за период 2010-2015. година

Графикон 25 – Задовољство са односом локалне власти према културно – спортским садржајима

**Програми за реализацију –
акциони план по областима**

**Приједлог програма за реализацију омладинске политике –
акциони план по областима**

ОБЛАСТ: ОБРАЗОВАЊЕ МЛАДИХ				
Проблем: Слаба информисаност и низак ниво свијести о значају и могућностима образовања				
Жељени резултати	Активности/мјере	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Ученици завршних разреда средњих и основних школа су прошли едукацију о професионалној оријентацији Грађани су упознати са значењем цијеложивотног образовања	Праћење и усклађивање понуда образовног профила у средњим стручним школама са потребама тржишта рада	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Средње школе ▪ Завод за запошљавање ▪ Општина ▪ СОМ 	2011	-
			2012	-
			2013	-
			2014	-
			2015	-
	Организована 2 предавања у основним и средњим школама	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Основне и средње школе ▪ СОМ ▪ Омладинске организације 	2011	300,00
	Организоване по 2 радионице у години у основним и средњим школама	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Омладинске организације ▪ Основне и средње школе ▪ Општина ▪ Завод за запошљавање ▪ СОМ 	2011	400,00
			2012	400,00
			2013	400,00
			2014	400,00
			2015	400,00
	Редовна информисаност грађана путем средстава јавног информисања	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина ▪ Завод за запошљавање ▪ Радио Нови Град ▪ Остали медији, ▪ Омладинске организације ▪ СОМ 	2011	-
			2012	-
			2013	-
			2014	-
			2015	-
	УКУПНО СРЕДСТАВА			

Проблем: Недовољан степен образовања младих				
Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Повећан проценат завршавања средње школе	Спровођење анализе о потреби и врсти високообразованог кадра у Општини Нови Град	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина ▪ Завод за запошљавање ▪ Средње школе ▪ СОМ 	2010	-
Повећан број студената	Промовисати наставак школовања промотивним кампањама	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Средње и основне школе ▪ Омладинске организације ▪ СОМ ▪ Савјети ученика ▪ Завод за запошљавање 	2011	200,00
			2012	200,00
Повећан број младих са завршеним високим, вишим и четворогодишњим средњим образовањем	Обезбјеђивање субвенције за превоз ученика	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ▪ Основне и средње школе ▪ Превозници 	2013	200,00
			2014	200,00
	Промовисање високог образовања код младих као пожељног стандарда унутар младе популације	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Средње школе и факултети ▪ Омладинске организације ▪ СОМ ▪ Савјети ученика ▪ Радио Нови Град 	2011	230.000,00
			2012	230.000,00
	Програм стипендирања дефицитарних високообразованих профила	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Завод за запошљавање ▪ СОМ 	2013	230.000,00
			2014	230.000,00
	Проналажење могућности за отварање приватног факултета на подручју Општине	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Културно-образовни центар Нови Град 	2015	230.000,00
			2011	100,00
			2012	100,00
			2013	100,00
			2014	100,00
			2015	100,00
			2011	90.000,00
			2012	95.000,00
			2013	100.000,00
			2014	105.000,00
			2015	110.000,00
			2011	-
			2012	-
			2013	-
			2014	-
			2015	-
УКУПНО СРЕДСТАВА				1.651.500,00

Проблем: Недостатак облика неформалног образовања				
Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Повећати број облика неформалног образовања	Анализирати и процијенити квалитет постојећих програма неформалног образовања	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ СОМ ▪ Омладинске организације 	2010	-
Укључити неколико стотина младих у процесе неформалног образовања	Дефинисати и развијати стандарде квалитета у неформалном образовању	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ СОМ ▪ Омладинске организације 	2010	-
	Успостављање критеријума сертификавања организација које спроводе програме неформалног образовања	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ СОМ ▪ Омладинске организације ▪ Одбор за питања младих 	2011	-
	Јачати капацитете омладинских организација које спроводе неформално образовање младих кроз одобравање грантова	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Омладинске организације 	2011	2.000,00
			2012	2.500,00
2013			3.500,00	
2014			4.000,00	
Креирање и спровођење различитих програма обуке за младе	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Омладинске организације/НВО ▪ Локална агенција за развој ▪ Савјети ученика ▪ Неформалне групе младих и појединци 	2011	3.500,00	
		2012	4.000,00	
		2013	4.500,00	
		2014	5.000,00	
		2015	6.000,00	
Обезбијеђивање простора за обављање неформалног образовања	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Културно-образовни центар ▪ Основне и средње школе 	2010	-	
		2011	-	
УКУПНО СРЕДСТАВА				40.000,00

Проблем: Недовољан квалитет и количина похађања практичне наставе у средњим школама

Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Повећан број ученика и студената који похађају практичну наставу у локалним предузећима и јавним установама и институцијама	Медијска промоција значаја пружања стручне праксе студентима и ђацима за фирме и послодавце	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Локална агенција за развој ▪ Медији ▪ Образовне институције ▪ Омладинске организације 	2011	200,00
			2012	200,00
			2013	200,00
			2014	200,00
			2015	200,00
	Иницирање потписивања уговора између образовних институција и привредних субјеката и јавних установа и институција о обављању стручне праксе	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Локална агенција за развој ▪ Средње школе ▪ Локална предузећа ▪ Јавне установе 	2011	-
УКУПНО СРЕДСТАВА				1.000,00

ОБЛАСТ: ОБРАЗОВАЊЕ МЛАДИХ

Година	Средства по годинама (у КМ)
2010.	0
2011.	326.700,00
2012.	332.400,00
2013.	338.900,00
2014.	344.900,00
2015.	351.900,00
УКУПНО:	1.694.800,00

ОБЛАСТ: ЗАПОШЉАВАЊЕ МЛАДИХ

Проблем: Неусклађеност занимања младих са потребама тржишта рада

Жељени резултати	Активности/мјере	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Најмање 50 младих је прошло програм доквалификације или преквалификације	Истраживање потреба тржишта рада	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Завод за запошљавање ▪ Средње школе ▪ Општина Нови Град 	2011	-

и на тај начин ускладило своје занимање са потребама тржишта рада	Реализација програма преквалификације за занимања са средњом стручном спремом	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Средња школа "Ђуро Радмановић" ▪ Омладинске организације ▪ Завод за образовање одраслих 	2011	8.000,00
			2012	8.000,00
			2013	8.000,00
			2014	10.000,00
			2015	10.000,00
УКУПНО СРЕДСТАВА				44.000,00

Проблем: Млади су недовољно оспособљени за савремене услове рада (недовољно познавање енглеског језика и рада на рачунару)

Жељени резултати	Активности/мјере	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
10% незапослених младих служи се енглеским језиком	Одржавати курс енглеског језика за најмање 50 младих људи годишње	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС ▪ ОСРС - Омладински савјет РС ▪ ОЦКИ - Омладински центар за креативност и иницијативу 	2011	20.000,00
			2012	20.000,00
			2013	20.000,00
			2014	20.000,00
			2015	20.000,00
25% незапослених младих служи се рачунаром	Одржавати курсеве рачунара за најмање 120 младих људи годишње	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Средње школе ▪ Омладинске организације 	2011	1.500,00
			2012	1.500,00
			2013	1.500,00
			2014	1.500,00
			2015	1.500,00
УКУПНО СРЕДСТАВА				107.500,00

Проблем: Млади су неупућени у начине и методе трагања за послом како би се лакше пријавили за радна мјеста

Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
25% незапослених младих људи прошло је обуку за ефикасније тражење посла и примјењује стечене методе у пракси	Организовати и спровести обуку о писању биографије и пријавног писма, о начинима представљања на интервјуима, о методама тражења посла	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Завод за запошљавање ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ▪ Омладинске организације ▪ СОМ 	2011	300,00
			2012	300,00
			2013	300,00
			2014	300,00
			2015	300,00

Сви ученици завршних разреда средњих школа упознати су са правима, условима и роковима пријаве на Биро	Одштампати брошуре са свим подацима о томе како и гдје тражити посао и дистрибуирати је на мјестима гдје се окупљају млади људи	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ▪ Омладинске организације ▪ Завод за запошљавање ▪ СОМ 	2010	600,00
			2011	600,00
			2012	600,00
			2013	600,00
			2014	600,00
	2015	600,00		
	Одштампати информативни летак за ученике завршних разреда средњих школа са подацима о условима и роковима пријаве на Биро за запошљавање и о правима запослених	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ▪ Омладинске организације ▪ Завод за запошљавање ▪ СОМ ▪ Савјети ученика 	2010	400,00
			2011	400,00
			2012	400,00
			2013	400,00
2014			400,00	
2015	400,00			
УКУПНО СРЕДСТАВА				7.500,00

Проблем: Млади често одабиру занимања са којима имају малу могућност запошљавања				
Жељени резултати	Активности/мјере	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Млади често одабиру занимања са којима имају малу могућност запошљавања	Израда билтена који садржи информације о потребним кадровима на подручју Општине Нови Град и дистрибуција у школама	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Завод за запошљавање ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ▪ Омладинске организације ▪ Савјети ученика 	2011	300,00
			2012	300,00
			2013	300,00
			2014	300,00
			2015	300,00
УКУПНО СРЕДСТАВА				1.500,00

Проблем: Низак степен запошљавања младих				
Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Повећати учешће младих у новим запошљавањима Омогућити младима запошљавања на привременим и повременим пословима	Стимулација послодаваца за запошљавање младих особа - 30 младих годишње са стимулацијом од 300КМ по особи (уз програм министарства)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ▪ Министарство за породицу омладину и спорт ▪ Завод за запошљавање 	2011	15.000,00
			2012	15.000,00
			2013	15.000,00
			2014	15.000,00
			2015	15.000,00
	Анализа постојећих модела омладинских задруга	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ▪ Омладинске организације ▪ Локална агенција за развој ▪ СОМ 	2010	-
			2011	-
	Формирање омладинске задруге на подручју општине Нови Град	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ▪ Локална агенција за развој ▪ Омладинске организације ▪ СОМ 	2012	12.000,00
УКУПНО СРЕДСТАВА				87.000,00

Проблем: Велик број младих људи који раде "на црно"				
Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Смањење броја младих који раде "на црно" за 50%	Одржавање предавања локалним послодавцима једном годишње како би им се објасниле законске обавезе према њиховим младим запосленицима	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ▪ Удружење привредника ▪ Завод за запошљавање ▪ Локална агенција за развој 	2011	250,00
			2012	250,00
			2013	250,00
			2014	250,00
			2015	250,00
	Отварање адресе (или телефонске линије) гдје се анонимно могу пријавити случајеви рада "на црно"	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ▪ Завод за запошљавање ▪ Локална агенција за развој ▪ СОМ ▪ Грађани 	2012	200,00
			2013	200,00
			2014	200,00
			2015	200,00
	Организовање јавних дискусија и округлих столова за младе на тему штетности рада "на црно"	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ▪ Завод за запошљавање ▪ Омладинске организације 	2010	150,00
			2012	150,00
			2014	150,00
	УКУПНО СРЕДСТАВА			

**Проблем: Слабе могућности и неадекватни услови за самозапошљавање младих
(недовољна информисаност и едукованост младих и слаба административна подршка)**

Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
30% незапослених младих информисано је о могућностима и предностима самозапошљавања	Реализација медијске кампање – промовисање приватне иницијативе и самозапошљавања као најбољег начина ублажавања незапослености и промовисање успјешних младих предузетника	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ▪ Локална агенција за развој ▪ Завод за запошљавање ▪ Радио Нови Град и др. медији ▪ НВО 	2011	300,00
			2012	300,00
			2013	300,00
			2014	300,00
			2015	300,00
10% незапослених младих едуковано је о условима и начинима самозапошљавања				
Повећан број самозапослених младих	Промовисање постојећих фондова и програма подршке самозапошљавања младих на нивоу општине	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ▪ Локална агенција за развој ▪ Завод за запошљавање ▪ Радио Нови Град и др. медији ▪ НВО 	2011	200,00
			2012	200,00
			2013	200,00
			2014	200,00
			2015	200,00
	Организовање семинара (2 пута годишње) о писању бизнис планова и покретању и вођењу властитог бизниса	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ▪ Локална агенција за развој ▪ Удружење привредника ▪ Омладинске организације 	2011	1.500,00
			2012	1.500,00
			2013	1.500,00
			2014	1.500,00
			2015	1.500,00
	Иницирање смањења трошкова регистрације за младе предузетнике (до 30 год. старости)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одбор за питања младих ▪ СОМ ▪ Скупштина општине ▪ Одјељење за привреду и друшт. дјелатности 	2011	-

	Иницирање подстицајног елиминисања (смањења) комуналних и других трошкова (који су у надлежности Општине) младим предузетницима	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одбор за питања младих ▪ СОМ ▪ Скупштина општине ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности 	2011	-
			2012	-
УКУПНО СРЕДСТАВА				10.000,00

Проблем: Недостатак радног искуства младих				
Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Најмање 30 младих је стекло неопходно радно искуство (одрадило приправнички стаж)	Сваке године примити најмање 5 приправника на рад у Општину Нови Град	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Влада РС ▪ Завод за запошљавање 	2010	5.000,00
			2011	5.000,00
			2012	6.000,00
			2013	6.000,00
			2014	7.000,00
			2015	7.000,00
	Стимулисати локална предузећа за пријем приправника	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ▪ Влада РС ▪ Завод за запошљавање 	2011	-
			2012	-
			2013	-
			2014	-
			2015	-
УКУПНО СРЕДСТАВА				36.000,00

ОБЛАСТ: ЗАПОШЉАВАЊЕ МЛАДИХ	
Година	Средства по годинама (у КМ)
2010.	6.150,00
2011.	53.350,00
2012.	66.700,00
2013.	54.550,00
2014.	57.700,00
2015.	57.550,00
УКУПНО:	296.000,00

ОБЛАСТ: СОЦИЈАЛНИ ПОЛОЖАЈ МЛАДИХ

Проблем: Недовољна подршка социјално угроженим младим људима

Жељени резултати	Активности/мјере	Одговорне институције/организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ресурси у КМ
Реформисан начин одабира корисника социјалне помоћи у којем ће се млади третирати као засебна категорија Обезбијеђена квалитетна подршка социјално угроженим младим људима	Израда социјалне карте младих људи на подручју Општине	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Центар за социјални рад ▪ Општина Нови Град ▪ НВО ▪ Црвени крст 	2010	-
			2011	-
	Израда програма помоћи младима из социјално угрожених породица	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Центар за социјални рад ▪ Општина Нови Град ▪ Црвени крст 	2011	-
	Реализација програма помоћи младима из социјално угрожених породица	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Центар за социјални рад ▪ Општина Нови Град ▪ Црвени крст 	2012	15.000,00
			2013	17.000,00
2014			20.000,00	
2015			25.000,00	
УКУПНО СРЕДСТАВА				77.000,00

ОБЛАСТ: СОЦИЈАЛНИ ПОЛОЖАЈ МЛАДИХ

Година	Средства по годинама (у КМ)
2010.	0
2011.	0
2012.	15.000,00
2013.	17.000,00
2014.	20.000,00
2015.	25.000,00
УКУПНО:	77.000,00

ОБЛАСТ: СТАМБЕНА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕ

Проблем: Недовољан број младих (само 27%) се стамбено осамосталио

Жељени резултати	Активности/мјере	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Стамбена изградња 40 стамбених јединица за младе Омогућено повољно кредитирање младих за ријешавање стамбеног питања кроз субвенције каматне стопе за 4%	Усвајање Скупштинске одлуке о смањењу или ослобађању општинске таксе и накнада за изградњу индивидуалних стамбених објеката за младе и младе брачне парове	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељења за просторно уређење и стамбено комуналне послове ▪ Стручна служба СО Нови Град ▪ ОДБОР за питања младих 	2010	-
	Одабир и додијела локације, обезбјеђење инфраструктуре, субвенционисање накнада за комуналне прикључке и накнада за уређење грађевинског земљишта	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељења за просторно уређење и стамбено комуналне послове ▪ Водовод ▪ Електродистрибуција ▪ Телеком 	2011	50.000,00
	Ријешавање имовинско-правних послова, прибављање потребних дозвола и изградња објекта	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјел за просторно уређење и стамбено комуналне послове ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС ▪ Минист. за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС 	2012	200.000,00
			2013	250.000,00
			2014	300.000,00
	Формирање фонда за стамбено збрињавање младих	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС ▪ Одјел. за просторно уређење и стамбено комуналне послове 	2015	2.000.000,00
	Формирање комисије за спровођење конкурса и расписивање конкурса за куповину субвенционисаних станова	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Скупштина општине Нови Град ▪ Одјељење за просторно уређење и стамбено комуналне послове 	2015	-

	Субвенционисање каматне стопе (за 4%) на кредите за стамбено збрињавање младих и младих брачних парова	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС 		
			2015	50.000,00
			УКУПНО СРЕДСТАВА	

ОБЛАСТ: СТАМБЕНА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕ

Година	Средства по годинама (у КМ)
2010.	0
2011.	50.000,00
2012.	200.000,00
2013.	250.000,00
2014.	300.000,00
2015.	2.050.000,00
УКУПНО:	2.850.000,00

ОБЛАСТ: ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА МЛАДИХПроблем: **Низак ниво здравствених услуга за младе**

Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ресурси у КМ
Усклађен програм Дома здравља са здравственим потребама младих	Анализа могућности формирања нових служби или савјетовалишта у складу са локалним потребама младих	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Дом здравља Нови Град ▪ Министарство здравља и социјалне заштите РС ▪ Општина Нови Град 	2011	5.000,00
Нове здравствене услуге за младе	Промоција превенције свих облика обољења, поремећаја развоја и здравља младих путем медија	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Дом здравља Нови Град ▪ Општински штаб за борбу против наркоманије ▪ Црвени крст ▪ Омладинске организације 	2011	1.000,00
			2012	1.000,00
			2013	1.000,00
			2014	1.000,00
			2015	1.000,00
Провођење обавезних превентивних систематских прегледа адолесцената и младих у школама		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Дом здравља Нови Град ▪ Основне и средње школе ▪ Савјети ученика 	2011	1.500,00
			2012	1.500,00
			2013	1.500,00
			2014	1.500,00
			2015	1.500,00
Формирање и едуковање тимова за истраживање проблема масовних заразних, незаразних, полно преносивих болести, несрећних случајева, тровања и повреда међу дјецом и младима (анкете, посматрања, фокус групе, SWOT анализе...) и формирање базе података		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Дом здравља Нови Град ▪ СОМ ▪ НВО 	2011	5.000,00
			2012	5.000,00
Израда оперативних планова и пројеката за санирање поремећаја и превенције проблема здравља на бази истраживања и анализе те аплицирање код релевантних институција и организација		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Дом здравља Нови Град ▪ Омладинске организације ▪ СОМ ▪ Министарство здравља и социјалне заштите РС ▪ Фонд здравственог осигурања 	2012	-
			2013	-
			2014	-
			2015	-

Вакцинација према "програму обавезне имунизације становништва против одређених заразних болести"	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Дом здравља Нови Град ▪ Општина Нови Град 	2011	5.000,00
		2012	5.000,00
		2013	5.000,00
		2014	5.000,00
		2015	5.000,00
УКУПНО СРЕДСТАВА			52.500,00

Проблем: **Велик број младих конзумира дуван,алкохол и остале психоактивне супстанце (40% младих конзумира цигарете и 50% младих конзумира алкохол)**

Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Смањење броја младих који конзумирају цигарете за 10%	Израдити програм превенције и смањења алкохолизма и наркоманије међу младима на бази реалних могућности и потреба заједнице	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општински штаб за борбу против наркоманије ▪ Дом здравља Нови Град ▪ Омладинске организације ▪ Основне и средње школе ▪ СОМ 	2010	-
Смањење броја младих који конзумирају алкохол за 15%	Организовати предавања и семинаре (2 пута годишње) о превенцији овисности и едуковати младе о штетности опојних средстава	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општински штаб за борбу против наркоманије ▪ Дом здравља Нови Град ▪ Омладинске организације ▪ Основне и средње школе ▪ СОМ 	2011	500,00
			2012	500,00
Смањен број младих који конзумирају опојна средства (дрого и друге психоактивне супстанце)	формуирати и едуковати тимове за вршњачку едукацију у средњим и завршним разредима основних школа	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Омладинске организације ▪ Савјети ученика основних и средњих школа ▪ Општински штаб за борбу против наркоманије ▪ Дом здравља Нови Град 	2013	500,00
			2014	500,00
			2015	500,00
			2012	2.000,00
			2013	2.000,00
Повећати контроле комуналне полиције и полиције на провођењу одлуке о забрани точења и продаје алкохола лицима млађим од 18 година		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Комунална полиција ▪ МУП - ПС Нови Град 	2014	2.000,00
			2015	2.000,00
			2011	-
			2012	-
			2013	-
			2014	-
			2015	-

	Повећати контроле комуналне полиције и полиције на провођењу одлуке о забрани пушења на јавном мјесту у циљу ублажавања последица пасивног пушења	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Комунална полиција ▪ МУП - ПС Нови Град 	2011	-
			2012	-
			2013	-
			2014	-
			2015	-
УКУПНО СРЕДСТАВА				10.500,00

ОБЛАСТ: ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА МЛАДИХ

Година	Средства по годинама (у КМ)
2010.	0
2011.	18.000,00
2012.	15.000,00
2013.	10.000,00
2014.	10.000,00
2015.	10.000,00
УКУПНО:	63.000,00

ОБЛАСТ: ПАРТИЦИПАЦИЈА МЛАДИХ, ОМЛАДИНСКИ РАД И ОРГАНИЗОВАЊЕ

Проблем: Низак ниво утицаја младих на процесе одлучивања на локалном нивоу

Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Подигнута је свијест о значају заступљености младих у органима власти	Организовати семинар на тему "Млади и локална власт"	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ СОМ ▪ Омладинске организације ▪ Одбор за питања младих 	2011	1.000,00
			2013	1.000,00
			2015	1.000,00
Успостављени су неопходни механизми за утицај младих на процесе одлучивања	Усвојити редовну праксу посматрачких мисија младих при Скупштини општине (2 представника младих на сједницама СО)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одбор за питања младих ▪ СОМ ▪ Скупштина општине Нови Град 	2011	-
			2012	-
			2013	-
			2014	-
	Едукација младих о значају политике на локалном нивоу и о важности изласка на изборе	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ СОМ ▪ Омладинске организације 	2012	500,00
			2014	500,00
	Формирање Управљачког комитета за младе који има обавезу надгледања провођења Омладинске политике	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Начелник Општине Нови Град 	2010	-
	Успостављање Референта за младе у оквиру Административне службе Општине Нови Град	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Начелник Општине Нови Град ▪ Одјељење за привреду и друштвене дјелатности 	2011	-
Формирање ОСНГ - Омладинског савјета Новог Града као кровне омладинске организације на подручју општине	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Омладинске организације ▪ СОМ 	2012	1.500,00	
Финансирање рада ОСНГ-а на годишњем нивоу (према Закону о омладинском организовању)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС 	2012	2.000,00	
		2013	3.000,00	
		2014	4.000,00	
		2015	5.000,00	
УКУПНО СРЕДСТАВА				19.500,00

Проблем: Недовољан број младих је упознат са радом и укључен у рад омладинских организација

Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Млади су упознати са радом и резултатима омладинског организовања	Финансијска подршка раду Информативне канцеларије за младе	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Омладинске организације ▪ ОСНГ 	2011	2.500,00
			2012	2.500,00
			2013	2.500,00
			2014	2.500,00
			2015	2.500,00
Удвостручен број младих који су укључени у рад омладинског организовања	Одржати сајам омладинских организација, неформалних група младих и других омладинских иницијатива	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Омладинске организације ▪ ОСНГ 	2012	2.000,00
	Спровести инфо кампање о значају омладинског рада и организовања за локалну заједницу (једном годишње)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Омладинске организације ▪ ОСНГ ▪ СОМ ▪ Радио Нови Град 	2011	300,00
			2012	300,00
			2013	300,00
			2014	300,00
			2015	300,00
УКУПНО СРЕДСТАВА				16.000,00

Проблем: Неразвијени капацитети и инфраструктура омладинских организација

Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Повећан број објеката и простора доступних младима и омладинским организацијама за њихове активности	Израдити листу потенцијалних објеката који се могу уступити младима (просторије бивших Мјесних заједница, простори у граду и др.)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељење за просторно уређење и стамбено комуналне послове ▪ Омладинске организације ▪ СОМ 	2011	-
	Донијети одлуку којим се просторије бивших Мјесних заједница уступају на кориштење омладинским организацијама и младима	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Скупштина општине Нови Град ▪ Одбор за питања младих ▪ Омладинске организације 	2011	-
	Изградити друштвене објекте у селима, које би млади могли користити за своје активности	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Одбор за питања младих 	2012	30.000,00
			2013	30.000,00
			2014	30.000,00

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС ▪ Омладинске организације 	2015	60.000,00
	Изградити или реконструисати један мултифункционални објекат за младе у граду	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Одбор за питања младих ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС ▪ Омладинске организације 		
			2014	50.000,00
			2015	50.000,00
УКУПНО СРЕДСТАВА				250.000,00

Проблем: Недовољна подршка раду омладинских организација

Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Успостављени механизми финансијске и других облика подршке раду омладинских организација	Промјена назива буџетске ставке 614 300 у "Средства за омладинске организације"	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Начелник општине Нови Град ▪ Одјељење за буџет и финансије ▪ Скупштина општине Нови Град 	2010	-
			2011	-
	Усвојити критеријуме за распојелу средстава за омладинске организације	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одбор за питање младих ▪ СОМ ▪ Омладинске организације 	2010	-
			2011	-
	Финансирање рада омладинских организација кроз буџетску ставку "Средства за омладинске организације"	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град 	2011	12.000,00
			2012	13.000,00
			2013	15.000,00
			2014	17.000,00
			2015	20.000,00
	Покретање иницијативе за оснивање фондације за младе на подручју општине Нови Град	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Омладинске организације ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС ▪ Донаторске организације ▪ Спонзори 	2012	10.000,00
УКУПНО СРЕДСТАВА				87.000,00

Проблем: Недовољна едукованост и стручност младих за рад у омладинским организацијама

Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Најмање 30 људи је обучено за рад са младима, кроз омладинске организације	Израдити базе података постојећих омладинских радника и волонтера	<ul style="list-style-type: none"> ▪ СОМ ▪ Омладинске организације 	2010	-
	Успоставити критеријуме за стандардизацију и оцјену квалитета омладинског рада и волонтеризма	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ СОМ ▪ Омладинске организације 	2010	-
	Финансијска подршка провођењу програма едукације омладинских радника	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС ▪ Омладинске организације 	2011	2.000,00
			2012	2.500,00
			2013	3.000,00
			2014	3.500,00
	Промовисање волонтерског рада и Закона о волонтирању РС	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Омладинске организације ▪ СОМ ▪ Савјети ученика ▪ НВО 	2015	4.000,00
2011			300,00	
УКУПНО СРЕДСТАВА				15.300,00

ОБЛАСТ: ПАРТИЦИПАЦИЈА МЛАДИХ, ОМЛАДИНСКИ РАД И ОРГАНИЗОВАЊЕ

Година	Средства по годинама (у КМ)
2010.	0
2011.	18.100,00
2012.	64.300,00
2013.	54.800,00
2014.	107.800,00
2015.	142.800,00
УКУПНО:	387.800,00

ОБЛАСТ: МОБИЛНОСТ И СЛОБОДНО ВРИЈЕМЕ МЛАДИХ

Проблем: **Веома велик број младих није путовао у иностранство и нема међународна искуства на пољу размјене, сарадње, такмичења и др.**

Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Млади су упознати са програмима који омогућавају међународна искуства и др.	Реализација информативне кампање о програмима који омогућавају међународна искуства	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Омладинске организације ▪ Културно-образовни центар ▪ Спортски клубови ▪ Савјети ученика 	2011	500,00
			2012	500,00
Повећан број младих у програмима међународне размјене, сарадње, такмичења и др.	Реализовати програме међународне размјене, сарадње, волонтерских кампова и такмичења на подручју Општине	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Омладинске организације ▪ Општина Нови Град ▪ Културно-образовни центар ▪ Спортски клубови ▪ НВО 	2011	1.000,00
			2012	2.000,00
			2013	4.000,00
			2014	6.000,00
			2015	10.000,00
	Израдити план рјешавања проблема смјештајних капацитета на подручју Општине	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одјељење за просторно уређење и стамбено комуналне послове ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС ▪ Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС 	2014	-
			2015	-
УКУПНО СРЕДСТАВА				24.000,00

Проблем: **Недовољан број капацитета и културних садржаја за младе**

Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Оспособити нове капацитете за реализацију културних дешавања	Дефинисање и уврштавање омладинских културних манифестација у листу годишњих културних манифестација Општине Нови Град	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одбор за питања младих ▪ Одбор за културу ▪ СОМ ▪ Скупштина општине Нови Град 	2011	-

Повећати број културних дешавања за младе	Реализација омладинских културних манифестација	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Културно-образовни центар ▪ Одбор за културу ▪ Омладинске организације ▪ Савјети ученика 	2011	2.000,00
			2012	3.000,00
Повећати занимање младих за креативним стварањем у области културе	Финансијска подршка организацији великих концерата извођача из регије и иностранства (обиљежавање дана Општине и православне Нове године, Уна-регата, гитаријада и др.)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Културно-образовни центар ▪ Одбор за културу ▪ СОМ ▪ Омладинске организације ▪ Општина Нови Град 	2011	25.000,00
			2012	25.000,00
			2013	27.000,00
			2014	27.000,00
			2015	30.000,00
	Пронаћи могућности за искориштавање просторија Дома културе за реализацију културних дешавања	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Културно-образовни центар ▪ Ватрогасно друштво ▪ Омладинске организације 	2011	-
			2012	-
	Организовање промоција књига "Изложба популарних наслова за младе" (два пута годишње)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Народна библиотека ▪ Омладинске организације ▪ Савјети ученика ▪ СОМ 	2011	300,00
			2012	300,00
			2013	300,00
			2014	300,00
			2015	300,00
Организовати сусрете са младим неафирмисаним писцима (једном годишње)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Народна библиотека ▪ Омладинске организације ▪ Савјети ученика 	2011	250,00	
		2012	250,00	
		2013	250,00	
		2014	250,00	
		2015	250,00	
УКУПНО СРЕДСТАВА				157.750,00

Проблем: Недовољна информисаност младих о културним садржајима и укључивање у рад културних организација и секција				
Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ресурси у КМ
Млади су упознати са културним дешавањима на подручју Општине	Поставити информативне паное у школама, установама, 5 истакнутих мјеста у град и 10 већих сеоских центара са актуелностима из културе	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Културно-образовни центар ▪ Народна библиотека ▪ СОМ ▪ Омладинске организације ▪ Основне и средње школе 	2011	7.000,00
			2012	5.000,00

15% учесника у креирању и реализацији културних садржаја су млади људи	Финансијски подржати рад секција у области културе	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Културно-образовни центар ▪ Основне и средње школе ▪ Народна библиотека 	2011	8.000,00
			2012	8.000,00
			2013	8.000,00
			2014	9.000,00
			2015	9.000,00
25% посјетилаца културних манифестација су млади људи	Организовати промотивне кампање за укључивање младих у рад секција, традиционалних и других културних манифестација	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Културно-образовни центар ▪ Народна библиотека ▪ Омладинске организације ▪ Савјети ученика 	2011	300,00
			2013	300,00
			2015	300,00
Финансијска подршка колективном учлањивању младих у библиотеку	Финансијска подршка колективном учлањивању младих у библиотеку	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Народна библиотека ▪ Омладинске организације 	2011	300,00
			2012	300,00
			2013	300,00
			2014	300,00
			2015	300,00
Спровести анкету о заинтересованости младих за културним садржајима	Спровести анкету о заинтересованости младих за културним садржајима	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Народна библиотека ▪ Омладинске организације ▪ Савјети ученика 	2010	-
Организовање серије радионица на теме развијања говорништва, креативног писања, новинарства и др.	Организовање серије радионица на теме развијања говорништва, креативног писања, новинарства и др.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Народна библиотека ▪ Омладинске организације ▪ Радио Нови Град ▪ СОМ ▪ Одбор за питања младих 	2011	400,00
			2012	400,00
			2013	400,00
			2014	400,00
			2015	400,00
УКУПНО СРЕДСТАВА				58.400,00

Проблем: Велик број младих се уопште не бави рекреативним активностима (34%)

Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ресурси у КМ
Млади су информисани о значају бављења спортом	Организовати инфо-кампању о значају бављења спортом	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Спортске организације ▪ Омладинске организације ▪ Основне и средње школе 	2011	150,00
			2012	150,00
			2013	150,00
			2014	150,00
			2015	150,00
Све школе имају програм спортских	Популаризација спорта кроз организације спортских такмичења у школама	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Основне и средње школе ▪ Министарство за породицу, омладину 	2011	1.000,00
			2012	1.000,00
			2013	1.000,00
			2014	1.000,00

такмичења за ученике		и спорт РС ▪ Министарство просвјете и културе РС	2015	1.000,00
Смањење броја младих који се не баве рекреативним активностима на 20%	Препознавање и подршка развоју спортских талената кроз фонд за талентоване младе спортисте	Општина Нови Град ▪ Спортске организације ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС	2010	9.000,00
			2011	9.000,00
			2012	10.000,00
			2013	10.000,00
			2014	11.000,00
			2015	11.000,00
Повећати број људи који ће се активно бавити спортом	Субвенционисати спортисте који долазе из социјално угрожених породица	Општина Нови Град ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС ▪ Спортске организације	2010	-
			2011	10.000,00
			2012	11.000,00
			2013	12.000,00
			2014	14.000,00
			2015	15.000,00
УКУПНО СРЕДСТАВА				127.750,00

Проблем: Недовољни спортски капацитети и инфраструктура

Жељени резултати	Активност/мјера	Одговорне институције/ организације	Вријеме реализације	Неопходна средства/ ресурси у КМ
Повећан број спортских клубова на подручју Општине	Финансијски подржати рад постојећих спортских организација	Општина Нови Град ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС ▪ Локална предузећа	2010	200.000,00
			2011	200.000,00
			2012	205.000,00
			2013	205.000,00
			2014	210.000,00
			2015	210.000,00
Изграђени спортски терени у најмање 15 села на подручју Општине	Подржати оснивање нових клубова који се баве модерним и екстремним спортовима (рафтинг, планинарење, брдски бициклизам и сл.)	Општина Нови Град ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС	2011	1.500,00
			2012	1.500,00
			2013	2.000,00
			2014	2.000,00
			2015	2.000,00
	Реконструисати или изградити спортско-рекреативне терене у приградским и руралним насељима (бетонски терени за мали фудбал, одбојку и кошарку са пратећом опремом)	Општина Нови Град ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС ▪ Министарство просвјете и културе	2010	28.800,00
			2011	30.000,00
			2012	30.000,00
			2013	32.000,00
			2014	32.000,00
			2015	35.000,00

Обезбјеђивање појединачних спортских реквизита за остале спортове у руралним срединама (столни тенис, одбојка на пијеску, планинарење, бициклизам...)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Нови Град ▪ Министарство за породицу, омладину и спорт РС ▪ Омладинске организације 	2011	5.000,00
		2012	5.000,00
		2013	6.000,00
		2014	6.000,00
		2015	7.000,00
УКУПНО СРЕДСТАВА			1.455.800,00

ОБЛАСТ: МОБИЛНОСТ И СЛОБОДНО ВРИЈЕМЕ МЛАДИХ

Година	Средства по годинама (у КМ)
2010.	237.800,00
2011.	301.700,00
2012.	308.400,00
2013.	312.700,00
2014.	324.400,00
2015.	338.700,00
УКУПНО:	1.823.700,00

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН
Преглед потребних средстава по областима/годинама¹²

ОБЛАСТ: ОБРАЗОВАЊЕ МЛАДИХ	
Година	Средства по годинама (у КМ)
2010.	0
2011.	326.700,00
2012.	332.400,00
2013.	338.900,00
2014.	344.900,00
2015.	351.900,00
УКУПНО:	1.694.800,00

ОБЛАСТ: ЗАПОШЉАВАЊЕ МЛАДИХ	
Година	Средства по годинама (у КМ)
2010.	6.150,00
2011.	53.350,00
2012.	66.700,00
2013.	54.550,00
2014.	57.700,00
2015.	57.550,00
УКУПНО:	296.000,00

ОБЛАСТ: СОЦИЈАЛНИ ПОЛОЖАЈ МЛАДИХ	
Година	Средства по годинама (у КМ)
2010.	0
2011.	0
2012.	15.000,00
2013.	17.000,00
2014.	20.000,00
2015.	25.000,00
УКУПНО:	77.000,00

¹² Средства предвиђена у плану су оквирне процјене средстава неопходних за реализацију активности предвиђених акционим планом. Коначан износ ће одредити Административна служба Општине Нови Град/ Скупштина општине приликом усвајања.

ОБЛАСТ: СТАМБЕНА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕ	
Година	Средства по годинама (у КМ)
2010.	0
2011.	50.000,00
2012.	200.000,00
2013.	250.000,00
2014.	300.000,00
2015.	2.050.000,00
УКУПНО:	2.850.000,00

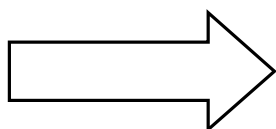
ОБЛАСТ: ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА МЛАДИХ	
Година	Средства по годинама (у КМ)
2010.	0
2011.	18.000,00
2012.	15.000,00
2013.	10.000,00
2014.	10.000,00
2015.	10.000,00
УКУПНО:	63.000,00

ОБЛАСТ: ПАРТИЦИПАЦИЈА МЛАДИХ, ОМЛАДИНСКИ РАД И ОРГАНИЗОВАЊЕ	
Година	Средства по годинама (у КМ)
2010.	0
2011.	18.100,00
2012.	64.300,00
2013.	54.800,00
2014.	107.800,00
2015.	142.800,00
УКУПНО:	387.800,00

ОБЛАСТ: МОБИЛНОСТ И СЛОБОДНО ВРИЈЕМЕ МЛАДИХ	
Година	Средства по годинама (у КМ)
2010.	237.800,00
2011.	301.700,00
2012.	308.400,00
2013.	312.700,00
2014.	324.400,00
2015.	338.700,00
УКУПНО:	1.823.700,00

Преглед укупних средстава неопходних за имплементацију акционог плана Омладинске политике општине Нови Град

АКЦИОНИ ПЛАН ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ ОПШТИНЕ НОВИ ГРАД 2010. – 2015.	
Област	Укупна средства (у КМ)
Образовање младих	1.694.800
Запошљавање младих	296.000
Социјални положај младих	77.000
Стамбена политика за младе	2.850.000
Здравствена заштита младих	63.000
Партиципација младих, омладински рад и организовање	387.800
Мобилност и слободно вријеме младих	1.823.700
УКУПНО	7.192.300 КМ

**Смјернице за реализацију
Акционог плана за 2010. и 2011.
годину**

2010.

Образовање младих

РБ	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Неопходна средства (ресурси у КМ)
1.	Спровођење анализе о потреби и врсти високообразованог кадра у Општини Нови Град	Општина Нови Град, Завод за запошљавање, средње школе, СОМ	0
2.	Анализирати и процијенити квалитет постојећих програма неформалног образовања	Општина Нови Град, СОМ, омладинске организације	0
3.	Дефинисати и развијати стандарде квалитета у неформалном образовању	Општина Нови Град, СОМ, омладинске организације	0
4.	Обезбјеђивање простора за обављање неформалног образовања	Општина Нови Град, КОЦ, основне и средње школе	0
УКУПНО			0

Запошљавање младих

РБ	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Неопходна средства (ресурси у КМ)
1.	Одштампати брошуре са свим подацима о томе како и гдје тражити посао и дистрибуирати је на мјестима гдје се окупљају млади људи	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, омладинске организације, Завод за запошљавање, СОМ	600,00
2.	Одштампати информативни летак за ученике завршних разреда средњих школа са подацима о условима и роковима пријаве на Биро за запошљавање и о правима запослених	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, омладинске организације, Завод за запошљавање, СОМ, Савјет ученика средњих школа	400,00
3.	Анализа постојећих модела омладинских задруга	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, омладинске организације, Локална агенција за развој, СОМ	0
4.	Организовање јавних дискусија и округлих столова за младе на тему штетности рада на црно	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, Завод за запошљавање, омладинске организације	150,00
5.	Сваке године примити најмање 5 приправника на рад у Општину Нови Град	Општина Нови Град, Влада РС, Завод за запошљавање	5.000,00
УКУПНО			6.150,00

Социјални положај младих

РБ	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Неопходна средства (ресурси у КМ)
1.	Израда социјалне карте младих људи на подручју Општине	Центар за социјални рад, Општина Нови Град, НВО, Црвени крст	0
УКУПНО			0

Стамбена политика за младе

РБ	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Неопходна средства (ресурси у КМ)
1.	Усвајање Скупштинске одлуке о смањењу или ослобађању Општинске таксе, накнада за изградњу индивидуалних стамбених објеката за младе и младе брачне парове	Одјељење за просторно уређење и стамбено комуналне послове, Стручна служба СО Нови Град, Одбор за питања младих	0
УКУПНО			0

Партиципација младих, омладински рад и организовање

РБ	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Неопходна средства (ресурси у КМ)
1.	Формирање Управљачког комитета за младе који има обавезу надгледања провођења омладинске политике	Начелник Општине Нови Град	0
2.	Промјена назива буџетске ставке 614 300 у "Средства за омладинске организације"	Начелник општине Нови Град, Одјељење за буџет и финансије, Скупштина општине Нови Град,	0
3.	Усвојити критеријуме за расподјелу средстава за омладинске организације	Одбор за питање младих, СОМ, омладинске организације	0
4.	Израдити базе података постојећих омладинских радника и волонтера	СОМ, омладинске организације	0
5.	Успостављање критеријума за стандардизацију и оцјену квалитета омладинског рада и волонтеризма	Општина Нови Град, СОМ, омладинске организације	0
УКУПНО			0

Мобилност и слободно вријеме младих

РБ	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Неопходна средства (ресурси у КМ)
1.	Спровести анкету о заинтересованости младих за културним садржајима	Народна библиотека, омладинске организације, Савјети ученика,	0
2.	Препознавање и подршка развоју спортских талената кроз фонд за талентоване младе спортисте	Општина Нови Град, спортске организације, Министарство за породицу, омладину и спорт РС	9.000,00
3.	Финансиски подржати рад постојећих спортских организација	Општина Нови Град, Министарство за породицу, омладину и спорт РС локална предузећа	200.000,00
4.	Реконструисати или изградити спортско-рекреативне терене у приградским и руралним насељима (бетонски терени за мали фудбал, одбојку и кошарку са пратећом опремом)	Општина Нови Град, Министарство за породицу, омладину и спорт РС, Министарство просвјете и културе РС	28.800,00
УКУПНО			237.800,00

УКУПНО ЗА 2010.	243.950,00
------------------------	-------------------

2011.**Образовање младих**

РБ	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Неопходна средства (ресурси у КМ)
1.	Праћење и усклађивање понуда образовног профила у средњим стручним школама са потребама тржишта рада	Средње школе, Завод за запошљавање, Општина, СОМ	0
2.	Организована 2 предавања у основним и средњим школама	Основне и средње школе, СОМ, омладинске организације, стручна лица (педагози, психолози)	300,00
3.	Организоване по 2 радионице у години у основним и средњим школама	Омладинске организације, основне и средње школе, Општина, Завод за запошљавање, СОМ	400,00
4.	Редовна информисаност грађана путем средстава јавног информисања	Општина Нови Град, Завод за запошљавање, Радио Нови Град, остали медији, омладинске организације, СОМ	0
5.	Промовисати наставак школовања промотивним кампањама	Средње и основне школе, омладинске организације, СОМ, Савјети ученика, Завод за запошљавање	200,00

6.	Обезбјеђивање субвенције за превоз ученика	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, основне и средње школе, превозници	230.000,00
7.	Промовисање високог образовања код младих као пожељног стандарда унутар младе популације	Средње школе и факултети, омладинске организације, СОМ, Савјети ученика, Радио Нови Град	100,00
8.	Програм стипендирања дефицитарних високообразованих профила	Општина Нови Град, Завод за запошљавање, СОМ	90.000,00
9.	Проналажење могућности за отварање приватног факултета на подручју Општине	Општина Нови Град, КОЦ Нови Град	0
10.	Успостављање критеријума сертификовања организација које спроводе програме неформалног образовања	Општина, СОМ, омладинске организације, Одбор за питања младих	0
11.	Јачати капацитете омладинских организација које спроводе неформално образовање младих кроз одобравање грантова	Општина Нови Град, омладинске организације	2.000,00
12.	Креирање и спровођење различитих програма обуке за младе	Омладинске организације, НВО, Локална агенција за развој, Савјети ученика, неформалне групе младих, појединци	3.500,00
13.	Обезбјеђивање простора за обављање неформалног образовања	Општина Нови Град, КОЦ, основне и средње школе	0
14.	Медијска промоција значаја пружања стручне праксе студентима и ђацима за фирме и послодавце	Локална агенција за развој, медији, образовне институције, омладинске организације	200,00
15.	Иницирање потписивања уговора између образовних институција и привредних субјеката и јавних установа и институција о обављању стручне праксе	Општина Нови Град, Локална агенција за развој, средње школе, локална предузећа, јавне установе	0
УКУПНО			326.700,00

Запошљавање младих

РБ	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Неопходна средства (ресурси у КМ)
1.	Истраживање потреба тржишта рада	Завод за запошљавање, средње школе, Општина Нови Град	0
2.	Реализација програма преквалификације за занимања са средњом стручном спремом	Општина Нови Град, Средња школа Ђ. Радмановић, омладинске организације	8.000,00

3.	Одржати курс енглеског језика за најмање 50 младих људи годишње	Министарство за породицу, омладину и спорт РС, ОСРС - Омладински савјет РС, ОЦКИ - Омладински центар за креативност и иницијативу	20.000,00
4.	Одржати курсеве рачунара за 120 младих људи годишње	Општина Нови Град, омладинске организације, средње школе	1.500,00
5.	Организовати и спровести обуку о писању биографије и пријавног писма, о начинима представљања на интервјуима о методама тражења посла	Завод за запошљавање, Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, омладинске организације, СОМ	300,00
6.	Одштампати брошуре са свим подацима о томе како и гдје тражити посао и дистрибуирати је на мјестима гдје се окупљају млади људи	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, омладинске организације, Завод за запошљавање, СОМ	600,00
7.	Одштампати информативни летак за ученике завршних разреда средњих школа са подацима о условима и роковима пријаве на Биро за запошљавање и о правима запослених	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, омладинске организације, Завод за запошљавање, СОМ, Савјети ученика средњих школа	400,00
8.	Израда билтена који садржи информације о потребним кадровима на подручју Општине Нови Град и дистрибуција у школе	Завод за запошљавање, Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, основне и средње школе, омладинске организације, Савјети ученика	300,00
9.	Стимулација послодавца за запошљавање младих особа, 30 младих годишње са стимулацијом од 300КМ по особи (уз програм министарства)	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, Министарство за породицу омладину и спорт РС, Завод за запошљавање	15.000,00
10.	Анализа постојећих модела омладинских задруга	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, омладинске организације, Локална агенција за развој, СОМ	0
11.	Одржавање предавања локалним послодавцима једном годишње како би им се објасниле законске обавезе према њиховим младим запосленицима	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, Удружење привредника, Завод за запошљавање, Локална агенција за развој	250,00
12.	Реализација медијске кампање – промовисање приватне иницијативе и самозапошљавања као најбољег начина ублажавања незапослености и промовисање успјешних младих предузетника	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, Локална агенција за развој, Завод за запошљавање, Радио Нови Град, остали медији, омладинске организације, СОМ	300,00
13.	Промовисање постојећих фондова и програма подршке самозапошљавања младих на нивоу Општине	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, Локална агенција за развој, Завод за запошљавање, Радио Нови Град, остали медији, омладинске организације, СОМ	200,00
14.	Организовање семинара (2 пута годишње) о писању бизнис	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, Локална агенција за	1.500,00

	планова,и покретању и вођењу властитог бизниса	развој, Удружење привредника, омладинске организације	
15.	Иницирање смањења трошкова регистрације за младе предузетнике (до 30 год. старости)	Одбор за питања младих, СОМ, Скупштина општине, Одјељење за привреду и друштвене дјелатности	0
16.	Иницирање подстицајног елиминисања (смањења) комуналних и других трошкова (за које је надлежна Општина) младим предузетницима	Одбор за питања младих, СОМ, Скупштина општине, Одјељење за привреду и друштвене дјелатности	0
17.	Сваке године примити најмање 5 приправника на рад у Општину Нови Град	Општина Нови Град, Влада РС, Завод за запошљавање	5.000,00
18.	Стимулисати локална предузећа за пријем приправника	Одјељење за привреду и друштвене дјелатности, Влада РС, Завод за запошљавање	0
УКУПНО			53.350,00

Социјални положај младих

РБ	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Неопходна средства (ресурси у КМ)
1.	Израда социјалне карте младих људи на подручју Општине	Центар за социјални рад, Општина Нови Град, НВО, Црвени крст	0
2.	Израда програма помоћи младима из социјално угрожених породица	Центар за социјални рад, Општина Нови Град, Црвени крст	0
УКУПНО			0

Стамбена политика за младе

РБ	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Неопходна средства (ресурси у КМ)
1.	Одабир и додјела локације, обезбјеђење инфраструктуре, субвенционисање накнада за комуналне прикључке и накнада за уређење грађевинског земљишта	Одјељење за просторно уређење и стамбено комуналне послове, Водовод, Електродистрибуција, Телеком	50.000,00
УКУПНО			50.000,00

Здравствена заштита младих

РБ	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Неопходна средства (ресурси у КМ)
1.	Анализа могућности и формирања нових служби или савјетовалишта у складу са локалним потребама младих	Дом здравља Нови Град, Министарство здравља и социјалне заштите, Општина Нови Град, СОМ	5.000,00
2.	Промоција превенција свих облика обољења, поремећаја развоја и здравља младих путем медија	Дом здравља Нови Град, Општински штаб за борбу против наркоманије, Црвени крст, омладинске организације	1.000,00
3.	Провођење обавезних превентивних систематских прегледа адолесцената и младих у школама	Дом здравља Нови Град, основне и средње школе, Савјети ученика	1.500,00
4.	Формирање и едуковање тимова за истраживање проблема масовних заразних, незаразних, полно преносивих болести, несрећних случајева, тровања и повреда међу дјецом и младима (анкете, посматрања, фокусне групе, SWOT анализе...) и формирање базе података	Дом здравља Нови Град, СОМ, НВО	5.000,00
5.	Вакцинација према "програм обавезне имунизације становништва против одређених заразних болести"	Дом здравља Нови Град, Општина Нови Град	5.000,00
6.	Израдити програм превенције и смањења алкохолизма и наркоманије међу младима на бази реалних могућности и потреба заједнице	Општински штаб за борбу против наркоманије, Дом здравља Нови Град, омладинске организације, основне и средње школе, СОМ	0
7.	Организовати предавања и семинаре (2 пута годишње) о превенцији оvisности и едуковати младе о штетности опојних средстава	Општински штаб за борбу против наркоманије, Дом здравља Нови Град, омладинске организације, основне и средње школе, СОМ	500,00
8.	Повећане контроле комуналне полиције и полиције на провођењу одлуке о забрани точења и продаје алкохола лицима млађим од 18 година	Комунална полиција, МУП – ПС Нови Град	0
9.	Повећање контроле комуналне полиције на провођењу одлуке о забрани пушења на јавном мјесту у циљу ублажавања посљедица пасивног пушења	Комунална полиција, МУП – ПС Нови Град	0
УКУПНО			18.000,00

Партиципација младих, омладински рад и организовање

РБ	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Неопходна средства (ресурси у КМ)
1.	Организовати семинар на тему "Млади и локална власт"	Општина Нови Град, СОМ, омладинске организације, Одбор за питања младих	1.000,00
2.	Усвојити редовну праксу посматрачких мисија младих при Скупштини општине (2 представника младих на сједницама СО)	Одбор за питања младих, СОМ, Скупштина општине Нови Град	0
3.	Успостављање референта за младе у оквиру Административне службе Општине Нови Град	Начелник Општине Нови Град, Одјељење за привреду и друштвене дјелатности	0
4.	Финансијска подршка раду информативне канцеларије за младе	Општина Нови Град, омладинске организације, ОСНГ	2.500,00
5.	Спровести инфо кампање о значају омладинског рада и организовања за локалну заједницу	Омладинске организације, ОСНГ, СОМ, Радио Нови Град	300,00
6.	Изградити листу потенцијалних објеката који се могу уступити младима (простор бивших МЗ-а, простори у граду	Одјељење за просторно уређење и стамбено комуналне послове, омладинске организације, СОМ	0
7.	Донијети одлуку којим се просторије бивших мјесних заједница уступају на кориштење омладинским организацијама и младима	Скупштина општине Нови Град, Одбор за питања младих, омладинске организације	0
8.	Промјена назива буџетске ставке 614 300 у "Средства за омладинске организације"	Начелник општине Нови Град, Одјељење за буџет и финансије, Скупштина општине Нови Град	0
9.	Усвојити критеријуме за расподјелу средстава за омладинске организације	Одбор за питања младих, СОМ, омладинске организације	0
10.	Финансирање рада омладинских организација кроз буџетску ставку "Средства за омладинско организовање"	Општина Нови Град	12.000,00
11.	Финансијска подршка провођењу програма едукације омладинских радника	Општина Нови Град, Министарство за породицу, омладину и спорт РС, омладинске организације	2.000,00
12.	Промовисање волонтерског рада и Закона о волонтирању РС	Омладинске организације, СОМ, Савјети ученика	300,00
УКУПНО			18.100,00

Мобилност и слободно вријеме младих

РБ	Активност/мјера	Одговорне институције/организације	Неопходна средства (ресурси у КМ)
1.	Реализација информативне кампање о програмима који омогућавају међународна искуства	Омладинске организације, Културно-образовни центар, спортски клубови, Савјети ученика	500,00
2.	Реализовати програме међународне размјене, сарадње, волонтерски кампови, такмичења на подручју Општине	Омладинске организације, Општина Нови Град, Културно-образовни центар, спортски клубови, НВО	1.000,00
3.	Дефинисање и уврштавање омладинских културних манифестација у листу годишњих културних манифестација Општине Нови Град	Одбор за питања младих, Одбор за културу, СОМ, Скупштина општине Нови Град	0
4.	Реализација омладинских културних манифестација	Културно-образовни центар, Одбор за културу, омладинске организације, Савјети ученика	2.000,00
5.	Финансијска подршка организацији великих концерата извођача из регије и иностранства (обилежаване дана Општине и православне Нове године, Уна-регата, гитаријада и др.)	Културно-образовни центар, Одбор за културу, СОМ, омладинске организације, Општина Нови Град	25.000,00
6.	Пронаћи могућности за искориштавање просторија дома културе за реализацију културних дешавања	Општина Нови Град, Културно-образовни центар, Ватрогасно друштво, омладинске организације	0
7.	Организовање промоција књига "Изложба популарних наслова за младе" (два пута годишње)	Народна библиотека, омладинске организације, Савјети ученика, СОМ	300,00
8.	Организовати сусрете младим неафирмисаним писцима (једном годишње)	Народна библиотека, омладинске организације, Савјети ученика	250,00
9.	Поставити информативне паное у школама, установама, 5 истакнутих мјеста у граду и 10 већих сеоских центара са актуелностима из културе	Културно-образовни центар, Народна библиотека, СОМ, омладинске организације, основне и средње школе	7.000,00
10.	Финансијски подржати рад секција у области културе	Општина Нови Град, Културно-образовни центар, основне и средње школе, Народна библиотека	8.000,00
11.	Организовати промотивне кампање за укључивање младих у рад секција, традиционалних и других културних манифестација	Културно-образовни центар, Народна библиотека, омладинске организације, Савјети ученика	300,00
12.	Финансијска подршка колективном учлањивању младих у библиотеку	Народна библиотека, омладинске организације, Општина Нови Град	300,00

13.	Организовање серије радионица на теме развијања говорништва, креативног писања, новинарства и др.	Народна библиотека, омладинске организације, Радио Нови Град, СОМ, Одбор за питања младих	400,00
14.	Организовати инфо-кампању о значају бављења спортом	Спортске организације, омладинске организације, Основне и средње школе	150,00
15.	Популаризација спорта кроз организације спортских такмичења у школама	Основне и средње школе, Министарство за породицу, омладину и спорт РС, Министарство просвјете и културе РС	1.000,00
16.	Препознавање и подршка развоју спортских талената кроз фонд за талентоване младе спортисте	Општина Нови Град, спортске организације, Министарство за породицу, омладину и спорт РС	9.000,00
17.	Финансијски подржати рад постојећих спортских организација	Општина Нови Град, Министарство за породицу, омладину и спорт РС, локална предузећа	200.000,00
18.	Подржати оснивање нових клубова који се баве модерним и екстремним спортовима (рафтинг, планинарење, брдски бициклизам и сл.)	Општина Нови Град, Министарство за породицу, омладину и спорт РС	1.500,00
19.	Реконструисати или изградити спортско-рекреативне терене у приградским и руралним насељима (бетонски терени за мали фудбал, одбојку и кошарку са пратећом опремом)	Општина Нови Град, Министарство за породицу, омладину и спорт РС, Министарство просвјете и културе РС	30.000,00
20.	Обезбјеђивање појединачних спортских реквизита за остале спортове у руралним срединама (столни тенис, одбојка на пијеску, планинарење, бициклизам...)	Општина Нови Град, Министарство за породицу, омладину и спорт РС, омладинске организације	5.000,00
21.	Субвенционисати спортисте који долазе из социјално угрожених породица	Општина Нови Град Министарство за породицу, омладину и спорт Спортске организације	10.000,00
УКУПНО			301.700,00

УКУПНО ЗА 2011.	759.850,00
------------------------	-------------------

МЕХАНИЗМИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ

У складу са Законом о омладинском организовању РС, јасно је утврђена обавеза општинама и градовима да доносе петогодишње и једногодишње оперативне планове Омладинске политике. Омладинска политика која се доноси на општинском и градском нивоу треба да реално одсликава проблеме младих на локалном нивоу, те да обухвата програме за њихово рјешавање.

У планирању омладинске политике, али и у њеној примјени, неопходно је учешће младих и омладинских организација.

Најзначајнији механизми за учешће младих у планирању и примјени омладинске политике су:

- **Референт за младе** (самостални стручни сарадник за младе) – лице које је запослено у локалној управи на реализацији Омладинске политике;
- **Управљачки комитет за младе** – орган локалне управе који укључује представнике различитих одјељења у локалној управи, институција које раде са младима и представнике младих; Управљачки комитет надгледа процес имплементације омладинске политике и даје препоруке за његову бољу имплементацију;
- **Одбор за питања младих** – скупштинско радно тијело у чији састав, поред скупштинских одборника, улазе и представници омладинског савјета и/или омладинских организација;
- **Омладински савјет (савјет младих)** – асоцијација младих и невладиних организација на локалном нивоу (кровна омладинска организација на подручју општине).

Веома је важно да се за реализацију конкретних програма Омладинске политике обезбједи довољна средства у општинском буџету. Такође, потребно је створити механизме за планирање и примјену програма омладинске политике.

Омладинска политика није само програм развоја омладинских организација. Она мора да обухвати цјелокупну популацију младих.

Омладинска политика треба да се базира на европској пракси и стандардима. Потребно је у њеном планирању и примјени подржавати одредбе Европске повеље о учешћу младих на локалном и регионалном нивоу.

Модерна европска локална самоуправа пружа могућности младим људима. таква треба да буде и наша.

Препоруке локалним властима

1. Размотрити могућност систематизације радног мјеста референта (службеника) за младе у оквиру Административне службе Општине Нови Град;
2. Донијети одлуку о формирању Управљачког комитета за младе, којем се даје у надлежност праћење имплементације документа омладинске политике уз предлагање годишњих акционих планова који су у складу са документом;

3. Укључити представнике младих у комисије, одборе, радне групе које оснива Скупштина општине и Административна служба Општине, а који се тичу младих. Укључивање и избор представника младих треба бити у складу са Законом о омладинском организовању;
4. Донијети одлуку о расподјели средстава за омладинске организације, у складу са критеријумима које је предложио Омладински савјет РС;
5. Изградити систем мониторинга и евалуације пројеката за које су одобрена средства;
6. Формирати Омладински савјет општине Нови Град и финансијски подржати његов рад, како би се изградио партнерски однос младих и локалне власти у циљу заједничког рада на развоју и реализацији омладинске политике.

Препоруке омладинским организацијама

1. Укључити се у формирање и рад Омладинског савјета општине Нови Град (ОСОНГ);
2. Квалитетно дефинисати управљачку структуру ОСОНГ-а и отворити могућност приступа новим чланицама;
3. Изградити партнерски однос са локалним властима у циљу заједничког рада на развоју омладинске политике;
4. Израда пројеката у складу са Омладинском политиком.

Улога омладинских организација у планирању и примјени Омладинске политике је веома важна. Стога, омладинске организације треба да схвате своју велику друштвену одговорност за унапријеђење положаја младих. Омладинске организације требају бити снага која ће искрено заступати интересе младих.

Омладинске организације на локалном нивоу не требају да буду конкуренти, него треба да међусобно сарађују у заједничком интересу младих. Потребно је да омладинске организације схвате значај омладинских савјета на подручју општине на чијем простору дјелују.

Омладински савјети су "простор" за међусобан дијалог различитих група, ради рјешавања проблема младих.

Сарадња и партнерски однос са локалном управом на планирању и примјени омладинске политике је веома важан друштвени задатак и одговорност омладинских организација. Општинска управа не смије при томе задирати у основне принципе рада омладинских организација као добровољних удружења грађана.

Промоција европских принципа омладинске политике треба да буде основа рада омладинских организација.

Омладинске организације су богатство сваке општине, града, али и Републике Српске а свака општина има онолико будућности колико улаже у своје младе људе!!!

С А Д Р Ж А Ј

Увод	3
Општи подаци о младима	4
Омладинска политика општине Нови Град	5
Анализа стања	7
Образовање	9
Запошљавање	12
Социјални положај	16
Стамбена политика	18
Здравствена заштита	19
Партиципација младих, омладински рад и организовање	23
Мобилност и слободно вријеме младих	26
Мобилност и култура	26
Спорт и слободно вријеме младих	29
Акциони план по областима	31
Образовање	32
Запошљавање	35
Социјални положај	42
Стамбена политика	43
Здравствена заштита	45
Партиципација младих, омладински рад и организовање	48
Мобилност и слободно вријеме младих	52
Финансијски план по областима/годинама.....	57
Смјернице за реализацију акционог плана за 2010. и 2011. г.	59
2010. година	60
2011. година	62
Механизми за реализацију омладинске политике	70

ИЗДАВАЧ: Општина Нови Град, ул.Петра Кочића бр.2. Телефон 052/751-660.
Одговорни уредник: Нада Дмитрашиновић, секретар Скупштине општине.
Штампа: Стручна служба Скупштине општине
Излази у складу са потребама.